

Največji slovenski tehnik v Združenih državah
Ishaja vasko kredo.
Naročnina:
Za silno, na leto... \$0.98
Za nečlane... \$1.50
Za inozemstvo... \$2.00
NASLOV
uredništva in upravnništva:
1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.
Issued every Wednesday
Subscription price:
For members yearly \$0.98
For nonmembers... \$1.50
Foreign Countries... \$2.00
OFFICE OF PUBLICATION:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.
Telephone: Canal 2487

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

NO. 45—Štev. 45.

Chicago, Ill., 13. novembra (November) 1918.

Leto IV. Volume IV.

Premirje sklenjeno. Konec vojne.

SPLOŠNA REVOLUCIJA NA NEMSKEM. ZMAGA LJUDSKE MASE.

Kodanj, Dansko, 10. nov. — Mesto Berlin, prestolnica bivšega nemškega cesarstva so zavzele večeraj uporne vojaške čete in delavci. Tako se poroča danes semkaj iz Wilffovega urada.

Kajzer odstopil.

London, Anglija, 10. nov. — Cesar Viljem je podpisal večeraj dopoldne v glavnem vojnem stanu izjavo v prisotnosti prestolonaslednika in feldmaršala Hindenburga, da se odpove svojemu prestolu. Istotako izjavo je podal tudi nemški prestolonaslednik princ Friderik Viljem.

Bavarski kralj Ludovik in saskovski kralj Friderik sta se tudi odpovedala vladanju; v obeh državah se je ustanovilo ljudsko vladno ali republiko.

Ko se je vršil zgodovinski trenutek, da je nemški cesar abdiciral, je bilo videti na njem splošno potrtost. Do tega koraka je prisilila kajzerja splošna revolucija na Nemskem. Vojaštvo po raznih mestih, tako tudi mornarji so se uprli vladi, oziroma cesarju; vsled tega je prevzelo vojaštvo vse nemške bojne ladje v svoje roke, tako tudi vse garnizije.

Predno je nemški cesar spodpisal, da odstopi, je bil nepopisno pobit in razburjen. Važno listino abdikacije mu je predložil v podpis Filip Scheidemann, bivši član nemškega kabineta brez portolja. Prečitavši to izjavo se je bivši nemški cesar tresel po celem životu; končno je pa abdikacijo podpisal s sledečimi besedami: "Morda bo to v korist Nemčije!"

Podrobna poročila o revoluciji.

London, Anglija, 10. nov. — Važno trgovsko ali industrijsko mesto Essen na Ruhrji z velikimi Kruppovimi tovarnami je padlo danes v roke revolucionarjev. Poročnik Krupp in von Bohlen, ravnatelj tega podjetja in njegova soproga so bili aretirani.

Kodanj, Dansko, 10. nov.

Vse glavne železniške postaje od Dortmundu do Duisburga so zaglegli revolucionarji (delavci in vojaštvo).

London, Anglija, 10. nov. — Iz Bremena, nemškega obmorskega mesta se je odpeljalo cel vlak vojakov, kojih namen je vprizarjati se po ostalih mestih punt in revolucijo.

Berlin, Nemčija, 9. nov. — V Berlinu se je danes ustanovilo novo ljudsko vladno z socialističnim poslancem Friderik Ebertom na čelu. Nova vlada ima na svoji strani tudi vse vojaštvo. Vse čete in vsa municeja je prišla v roke revolucionarjev.

Lipsko, največje mesto na Saksoskem; Stuttgart, glavno mesto Württemberske, Cologne in Frankfurt so se pridružila revolucionarjem. Tako se poroča semkaj preko danske meje. V vsakih označenih mestih je vojaški

svet proglasil države za republiko. Zaeno z vstajo so nemški delavci proglasili tudi splošen štrajk po celi Nemčiji.

Veselje v Berlinu.

Kodanj, Dansko, 10. nov. — Ko je došla v Berlin vest o abdikaciji nemškega cesarja, je zavladalo po mestu nepopisno veselje. Po vseh javnih poslopijih in nad cesarsko palačo je zapopolnala rdeča zastava. Ljudstvo je navdušeno metalo na tla cesarske kokarde in insigneje; tako so morali tudi vsi vojaški odstraniti s čelad nemške orle ter so iste nadomestili z rdečimi trakovi. Nositi javno red železnega križa je strogo prepovedano.

Nova republika.

Lonon, Anglija, 10. nov. — Bivša pokrajina Nemčije — Šlesvig-Holštajnska bo v kratkem proglašena republiki. — Tako se poroča tukajšnjemu časnikarskemu izveščju "Exchange Telegraph."

Kajzer zbehal na Holandsko.

Washington, D. C., 10. nov. — Viljem Hohenzollernski, bivši nemški cesar je došel v Desteeg, blizu Utrechta na Holandskem.

Kaizer interniran na Holandskem.

London, Anglija, 10. nov. — Nek dpoisnik iz Amsterdama poroča svojemu listu, da so bivšega nemškega cesarja ustavili in internirali na meji. Z njim vred je potoval tudi njegov sin, princ Joahim, najmlajši sin ter še 50 drugih oseb. Holandska vlada je izdala ukaz, da se mora vse te begunce internirati.

Nemški prestolonaslednik ustrelijen.

London, Anglija, 12. nov. — Kakor se tukajšnjem listu "Central News" iz Amsterdama poroča, je bil bivši nemški prestolonaslednik od nekega napadalca ustrelijen. Podrobna poročila o tem umoru še manjkajo.

Nemčija je republika.

Berlin, Nemčija, 9. nov. (Po Associated Press). — V vseh večjih delih mesta Berlin se je uvedlo ljudovlado ali republiko. (Vajeti vlade je prevzelo vojaštvo v svoje roke. Delavski in vojaški narodni svet je proglasil splošno stavko. Čete vojaštva in strojne puške imajo revolucionarji na razpolago. Kancelerjem je bil dolečan Friderik Ebert, podpredsednik socialne demokr. stranke. Vsaka odredba in vsaka važna listina, tikajóca se sedanjega nemške vlade mora biti podpisana od g. Eberta, novega nemškega kancelerja.

Novi nemški državni kanceler je izdal na ljudstvo proklamacijo, v kateri naznanja, da je bivši nemški državni kanceler zaeno z drugimi državnimi uradniki izročil sijemu vladine posle. K sklepu opozarja Herr Ebert vse nemško ljudstvo, da naj se zadr-

ži v sedanjem kritičnem času mirno in da naj ne preliva krvi. Socialistična stranka na Nemskem jeskhenila, da naj se vse kralje in kronane glave odstavi ter pošlje v pregnanstvo. Válot tega je nemško ljudstvo nepopisno veselo.

PREMIRIJE SKLENJENO. KONEC VOJNE.

Washington, D. C., 11. nov. (ob 8. uri zjutraj). — Ob 2:45 danes zjutraj je državni departement uradno naznanil, da je bilo premirje med Nemčijo in zavezniškimi silami sklenjeno in podpisano.

Svetovna vojna se bo toraj končala danes zjutraj ob 0. uri po Washingtonskem času, ali ob 11 uri po pariškem času. Premirje je bilo podpisano po nemških zastopnikih ravno o polnoči.

London, Anglija, 11. nov. (ob 10:51 predpoldne). Maršal Foch, vrhovni zavezniški poveljnik je izdal danes sledeče povelje na vse ostale poveljnike zavezniške armade, da naj prenehajo z bojevanjem:

"Glavnim poveljnikom: Bojevanje naj preneha na celi fronti dne 11. novembra ob 11. uri dopoldne. Zavezniške čete naj toraj ne prestopajo bojnih črt od tega dne in od te ure dalje. — Maršal Foch."

London, Anglija, 11. nov. (ob 10:20 dop.) — Ministrski predsednik Lloyd George je danes naznanil v javnost, da se je sklenilo premirje med Nemčijo in zavezniškimi silami ob 5. uri zjutraj. Z bojevanjem se je prenehalo ob 11. uri dopoldne.

Washington, D. C., 11. nov.

Premirje je sklenjeno in podpisano. — To kratko a veselo poročilo je dal v javnost Filip Patcher, načelnik "Foreign Intelligence" urada državnega departamenta ravno nekaj minut pred 3. uro danes zjutraj. Ta vest je elektrilizirala vse Združene države, ker znači uradno potrdilo, da se je prenehalo z vojno in da nastopa zopet srečna mirovna doba.

Predsednik Wilsonovo naznanilo o miru.

Washington, D. C. — 11. nov. — Danes popoldne je predsednik Wilson naznanil v kongresni zbornici vest, da je Nemčija preuzgana vsled česar je napočela zopet mirovna doba.

Ko je predsednik Wilson naznanil skupni zbornici tudi vse glavne mirovne pogoje in točke, je nastalo med navzočimi tako veselje, da istega ni mogoče opisati. Še nikdar v zgodovini Združenih držav se ni vršila v kongresu tako važna seja na kateri bi bil kak predsednik tako navdušeno podpravljen, kol' je bil predsednik Wilson danes. Buzna ozračja je trajala več minut. Vse ga je pozdravljalo in mu navdušeno klicalo kot zmagovalca v sedanjí vojni.

Kako je bilo premirje sklenjeno?

London, Anglija, 11. nov. — Nemški kurir (sel), ki je nesel besedilo premirja v glavni vojni stan zavezničkov, je došel tja ob 10. uri večeraj zjutraj. Kurir, stotnik Heldorf je imel precej zamude na svoji poti, ker so Nemci na nekaterih krajih še veseno streljali.

V soboto zjutraj je nemška mirovna posredovalna komisija, ali delegacija zahtevala, da naj se prepelje sela s kakim francoskim aeroplanom. Tej prošnji so zavezniški ugodili. Kmalu zatem je došla v glavni vojni stan zavezničkov brezlična brzovjaka, da naj se prepelje kurirja po želji mirovnih delegatov s kakim nemškim zrakoplovom. Da bo mogoče stotični zrakoplov spoznati, je bilo naročeno, da naj ima dve veliki beli zastavi. Zrakoplov je vodil neki francoski častnik.

Ko se je vrnil doletel sel zopet nazaj v zavezniški glavni vojni stan z označbo in izjavo, da je Nemčija pri volji skleniti premirje, so isto podpisali vsi nemški delegatje sestajeji iz deset oseb — in general Foch, vrhovni poveljnik zavezniške armade.

Mirovni pogoji.

Paris, Francija, 12. nov. — Mirovni pogoji katere je sklenila Nemčija z zavezniškimi so veliko strožji in bolj ostri, kot mirovni pogoji z Avstrijo. Vseh točk je 32. Glavne izmed teh sosledne:

Nemčija mora v 14 dneh evakuirati Belgijo, Francijo, Alzaško-Loreno in Luksemburško. Vsi nemški vojaki, ki bodo ostali po tem času še na označenem ozemlju bodo odvedeni v vojna ujetništvo. Nemci morajo izročiti zavezniškom 5000 topov, polovico svoje poljske in lahke artilerije, 3000 metalnih granat, 2000 aeroplanov in številno strojništvo.

Nemčija mora predati (izročiti) zavezniškom 5000 lokomotiv, 50.000 vagonov in 10.000 drugih železniških vozov, to pa mora biti v dobrem stanju. Dalje mora Nemčija izročiti zavezniškom vse železnice v Alzaški-Loreni, vse sklade premoga in druge vojaške potrebšćine.

Vsi Nemci v Istočni Afriki se morajo podati tekóm enega meseca.

Nemčija mora izročiti zavezniškom 160 submarink, 50 rušilcev, 6 križark, 10 drugih bojnih ladij in 8 manjih križark. Vse druge submarinke in ostale bojne ladje mora Nemčija razorožiti.

Vsa pristanišća ob Črnem morju morajo Nemci izročiti zavezniškom, istotako tudi vse ruske zaplenjene bojne ladje.

Nemci morajo vrniti zavezniškom vse trgovske zasežene parnike in ladje. Zavezniški bodo okupirali ozemlje na levem (zapadnem) bregu reke Rena in druga glavna križišća kakor Mayence, Coblenz in Cologne. Nemci se morajo spraviti v

razdalji 20 milj od tega ozemlja tekóm 19 dni.

Nemci se morajo umakniti iz okrajev ob holandski in švicarski meji, 40 kilometrov v obsegu. Zavezniški imajo pravico zaseči nemške trnjave ob Cattegatu ter si tako narediti prosto pot do Baltika. Nemčija mora odpoklicati nazaj tudi vse svoje vojaštvo z ozemlja, koje so zavzeli Rusi, Rumuni in Turki.

Mirovna pogodba, narejena v Bukarešti in Brest-Litovskem se ne smatra veljavnim.

Nemčija mora poravnati vsokot, koje je nemška armada v minuli svetovni vojni napravila. Dati mora Belgiji nazaj tudi vse gotovi denar, katerega je zahtevala svoječasno od belgijske Narodne banke.

Nemčija mora izročiti zavezniškom vse zlato, katero je dobila od Rusije in Rumunske. Ta denar bodo imeli zavezniški v rokah kot jamčevino.

Nemci morajo poslati domov vse vojne ujetnike zavezničkov; ne morejo pa zahtevati nazaj svojih.

Ako Nemci točno ne izvršijo vseh teh zahtev tekóm 30 dni, postane sklenjeno premirje razveljavljeno.

Hindenburg kapituliral.

London, Anglija, 11. novembra. — Feldmaršal Hindenburg se je izjavil, da stavi sebe in vsa nemško armado novi nemški ljudski vladi na razpolago.

Tako poročilo prihaja semkaj iz Kodanja.

Nova jugoslovanska vlada.

Paris, Francija, 3. nov. — Jugoslovanska vlada je bila dne 2. novembra zapriščena v zagrebški katedrali. Predsednik jugoslovanske vlade je Slovenec Josip Pogačnik, ki je bil dolgo vrsto let član avstrijskega parlamenta in podpredsednik avstrijske poslanske zbornice.

Slovenski narodni zbor je prevzel vlado v slovenski prestolici, v beli in svobodni Ljubljani.

Iz Ženeve nam poročajo, da je konferenca češkoslovaških voditeljev izdelala ustavo za novo republiko po vzorec Združenih držav. Drja. Karla Kramarža, bivšega voditelja social. Čehov, ki je bil pred mesecem julijem 1917 več let v ječi radi veleizdajstva, so izvolili za prvga predsednika češkoslovaške republike.

Večina delegatov je odšla v Prago, kjer bo nemudoma sestavljen češkoslovaško narodni parlament. Češkoslovaška vlada je, kakor pravi neka dunajska brzovjaka, uvedla v promet nove poštne znamke, ki nosijo sliko češkega leva.

Ameriške vesti.

Država Ohio suha.

Država Ohio je postala na podlagi volitev in glasovanja z dne 5. t. m. "suha". Z malo večino 6000 glasov so zmagali suhači. Natanč-

ne številke sicer še manjkajo, toda vsa poročila o raznih glasovih, ki niso še oddana so iz suhih krajev, in bodo ti glasovi le povečali večino suhih; dočim so mesta, kjer je delavsko prebivalstvo v večini, oddala ogromno množino glasov proti prohibiciji, so velike in male farmarske naselbine skoro enoglasno glasovale za suho. V Cincinnatiju na primer imajo mokri 54.000 glasov večine, in so dobili suhi je 19.000 glasov. V Clevelandu je 44.000 volilcev glasovalo za suho, in le 62.000 za moko. V prečinktu L. kjer voli večina Slovencev, je bilo oddanih 114 glasov za moko v prečinktu N. kjer je 53 slovenskih volilcev je bilo oddanih 124 glasov za moko in 39 za suho. V Clevelandu so pristihi suhih napredovali letos za 8000 glasov.

1300 gostiln v Clevelandu mora zapreti svoja vrata dne 26. maja prihodnjega leta. 5500 oseb je direktno pri tem prizadetih. Gostilničarji, natakarji, porterji, itd. Nadalje zgubi delo 10.000 delavcev, ki so zaposleni v pivovarnah in podobnih industrijah. Kot poročajo listi, bo treba davke mnogo zvišati, da dobi mesto dovolj dohodkov za svoje stroške. \$900.000 direktnih dohodkov zgubi mesto Cleveland na leto radi zatvoritve gostiln. Država Ohio zgubi na leto \$25.000.000 na davkih in Združene države najmanj 75.000.000. Vsa ta denar se bo moral nadomestiti z drugimi davki.

Kar je najbolj hudo, je dejstvo, da postane država Ohio po 26. maju prihodnjega leta "bone dry" (popolnoma suha). Ta postava je bila odobrena v Washingtonu, in sedaj ko so se tudi volileci države Ohio v večino izrekli za suho državo, se bo ista postava pričela spolnovati. To pomeni, da ljudje v svojem stanovanju ne smejo imeti niti kaplje vina, pive ali žganja, ne samo v namenu, da jo uživajo, ampak niti pijače ne smejo imeti v svojem domu. Če dobi oblast pri komu pijače, bude dotičnik aretiran in spoznan krivim pred sodnijo, nakar sledi najmanjša kazni šest mesecev ječe in \$1000 kazni.

Glasovanje v državi Ohio je splošno iznenadilo vse. Od nekdanj so smatrali to državo za voditeljico v borbi za liberalne postavbe. Sedaj, ko so suhači dosegli svoj namen, so mnenja, da bodo države Pensylvanija, Illinois in New York sledile izgledu države Ohio.

Štiri leta zaporedoma so imeli v državi volitve za suho in moko. Trikrat zaporedoma so dobili mokrači večino, vsako leto manjšo, in to je dalo suhim pogum, da so za letos zopet razpisali volitve. In zmagali so. Sicer je bilo tu in tam nekoliko nepravilnosti, toda večina suhih je tako velika, da postane država Ohio neprekleno suho 26. maja prihodnjega leta.

Računa se, da bo mnogo gostilničarjev še ta mesec zaprlo vrata, ker nočejo plačati novega davka \$500, ki zapade 25. novembra.

Društvena naznanila in dopisi.

SLOVENSKIM DRUŠTVOM V CHICAGU.

Povodom sklenjenega premirja, smage Amerikancev in vlad končanega vojna se bo vršila prihodnje nedeljo, dne 17. t. m. ob četrty deseto uro dopoldne v cerkvi sv. Štefana slovenska zahvalna služba božja.

Člani vseh podpornih in drugih društev in naše sredine naj se zbirajo točno ob 9. uri v cerkveni dvorani, ker nameravamo Slovenci pripraviti tudi kratko parado po bližnjih ulicah v bližini slovenske cerkve na kar skupno odkorakamo v cerkev k službi božji.

Dolžnost vsakega domoljubnega Slovenca je, da se vdeležiti te parade in zahvalne službe božje. Pokazimo tudi sedaj javnosti, da smo lojalni naši ljubljani novi domovini Ameriki. Zahvaliti se moramo nadalje tudi Bogu in Kraljici miru, da je dolgoletna svetovna vojna končana s tako sijajno zmago Amerike in njenih zaveznikov.

Parade naj se vdeležijo sleherni Slovenec in Slovenka, tako tudi slovenske službe božje. Družine, ki imajo otroke, naj pošljejo iste tudi, da bo število udeležencev pri paradi večje.

Chicaški Slovenci in Slovenke! Udeležite se te prireditve polnoštevno!

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam članom dr. sv. Janeza Krst. št. 20 Ironwood, Mich., da se prihodnja redna mesečna seja ne bo vršila v cerkveni dvorani dne 17. nov. zaradi razsajajoče španske influenec. — Znano je gotovo vsakemu da so tu na Ironwood, Mich., vsi lokali zaprti in je vsako zborovanje prepovedano. Zatorej dragi mi sobratje vpoštevajte to naznanilo. Člani, živeči na Luxmore St. in okolici izročite mesečno prispevke društvu, predsedniku Matija Ritmanich, in člani živeči na Aurora St., South Papsth Local in Bonnie St. izročite mesečne doneske društvu, blaagjniku John Ramuta. — Člani, stanujoči na Bondy St. in Kenedy St. pa prinesite asesmente meni (društvenemu tajniku).

Prosim Vas, da plačate na označeni način svoje asesmente najkasneje do 17. novembra dopoldne. Predsednik in blaagjnik vam bosta izdala na zahtevo pobotnice (listke).

Kakor celo leto, tako tudi ni za tekoči mesec november nobene posebne doklade; torej lahko vsakdo ve in zna, koliko rednega asesmenta ima za plačati. Plačajte prispevke vsi, da bomo lahko pravočasno poslali asesment na Jednoto.

Dalje vam poročam žalostno vest, da smo za vedno izgubili sobrata Imbro Baksich-a, ki je bil 20 let član našega društva. Zaspal je mirno v Gospodu dne 1. novembra. Svetila mu večna luč!

Dragi mi sobratje! Pošiljajte redno mesečne društvene in Jednotine prispevke in držite se podpornega društva, ker nihče ne ve ne dneva ne minute, kedaj ga ne sreča zadene.

Pokojni naš sobrat je bil v najboljši moški dobi 42 let star. V sled prehlada je dobil pljučnico in po teden trajajočih hudih mukah je izdihnil za vedno svojo blago dušo. — Družini Baksich izrekam v imenu našega društva globoko sožalje.

Dalje prosim sobrata Math Rimanic, da naj pride dne 17. novembra k sobr. John Ramuta ob pol 2. uri popoldne, da bomo uredili društvene knjige in račune. S sobratskim pozdravom
Martin Bukovetz,
tajnik in zastopnik,
294 Kennedy Str.

Iz urada društva sv. Petra št. 30 v Calumet, Mich.

S tem prinašam žalostne vesti o obisku smrti, ki se je te dni zgledala tudi pri članstvu našega društva.

Dne 31. oktobra je umrl za influenco, oziroma pljučnico naš sobrat Peter Babor. Pokojnik je bil samce, star 33 let, ter je spadal 14 let v naše društvo. Takaj zapuščena žalostna mater — vdovo, dva brata in tri sestre, eden izmed njegovih bratov se pa nahaja v ameriški armadi na Francoskem.

Spet zatem, dne 4. novembra se je raznesla tužna vest, da je našega drugega sobrata Joseph Rom zadela smrtna nesreča v rudniku št. 15 C. H. Usula se je nam-

reč nanj plast kamenja in ga je na mestu ubilo. Pokojnik je bil star 48 let; v naše društvo je spadal 20 let. Tu zapuščena soproga in enega 4 let starega sina.

Pri tej priliki izrekam obema hudo prizadetima družinama iskreno sožalje in n. ranjkima naj sveti večna luč!

Pavel K. Madronich, tajnik.

VABILO NA SEJO.

Članice društva Marije Pomagaj št. 78 KSKJ, Chicago, Ill. se opozarja, da se v obilnem številu udeležijo prihodnje redne mesečne seje, dne 7. novembra popoldne ob 2 uri.

Tajnica.

New Duluth, Minn.

Cenjeni sobrat urednik!

Prosim, da mi odstopite malo prostora v našem cenj. Glasilu. — Ne bom vam nič veselega poročal. Tukaj nas je le bolj malo Slovencev in še sedaj je kruta smrt iztrgala iz naše sredine eno rojakinjo.

Umrla je namreč Mrs. Katarina Pikoš v najlepši dobi 28 let. Doma je bila iz vasi Tribuče pri Črnolju na Dolenskem, omožena na Calumetu pred 11 leti. Zaradi bodotnega velikega štrajka so si izbrali Pikoševi New Duluth za svoje novo bivališče.

Jaz, sorodnik pokojnice imam mirno vest, ker sem ji pripeljal slovenskega dušnega pastirja čast. patra Simon Lampe-ta, da je pokojnico spravil s sv. popotnico na drugi svet. Žalibog, da nismo mogli dati njenim sorodnikom poročila o njeni smrti, ker smo jo morali nanaglo pokopati zaradi nalezljive influenec.

Pokojnica ima stariše in sestro na Willard, Wis., enega brata na Calumet, Mich., enega pa v Keewauin, Minn. Stariši pokojnice so Peter in Marija Dragoš na farmi in sestra, omož. Vriščaj. Vsem bo gotovo hudo, ko bodo zvedeli žalostno novico o njeni smrti.

Jaz se lepo zahvaljujem na tem mestu vsem onim za trud, ki so priskočili v tej žalostni uri na pomoč Pikoševi družini. Za pokojnico žaluje soproj in šest nedoraslih otrok. Zahvaljujem se vsem, ki so se vdeležili pogreba. Predvsem izrekam prisrčno zahvalo čast. gospodu Simon Lampe-tu, ki je pokojnici podelil zadnjo popotnico in izvršil katol. pokop. Hvala tudi Mrs. Jurina, Mr. Černiehu in družini, tebi, nepozabljena nam pa naj bode lahka tuja zemlja! Počivaj v miru!

Zalujoči soproj John Pikoš z šestimi otroci; Nick in Anton Černiech z družino sorodniki pokojnice.

Pozdrav vsem članom K. S. K. J. bivšemu glavnemu odboru in delegatom konvencije, koje sem se tudi jaz udeležil.

Nick Černiech,
član dr. sv. Jožefa
št. 112 Ely, Minn.

Pisma naših članov vojakov.

Astoria, Oregon, 4. nov. 1918. Cenjeno uredništvo:—

Ker vidim v Glasilu naše dične K. S. K. J. razne dopise tudi od sobratov vojakov, kako se imajo po raznih taboriščih strica Sama, zato sem se tudi jaz pripravil da malo opišem, kako se mi dopade vojaška suknja, katero nosim že od 1. maja t. l.

Gotovo je že marsikdo izmed Slovencev poskusil, kako je lep ta stan od začetka vojaškega vežbanja. Preveč časa bi mi vzelo, ako bi hotel vse to natanko opisovati. Svoje novo življenje, oziroma vojaško službovanje sem pričel v Camp Dodge, Iowa, kjer se mi je precej dopadlo, bolj kot sem si od začetka mislil. Ker nisem bil pri najboljšem zdravju, da bi nas bili poslali preko širokega oceana, zatorej so take odbrali, da bomo za varstvo v Združenih državah. Šotarišče Camp Dodge smo zapustili dne 15. avgusta; 3dnevna vožnja v Pullman vozovih je bila lepa in zanimiva proti solnčnati Kaliforniji (St. Francisco). Dolgočasa tudi nismo preganjali, ker nas je bilo 600 po številu na onem vlakcu. Po raznih zapadnih mestih je naš Ameriški Rdeči križ prav gostoljubno sprejel ter postregel s sadjem, cigaretami, sladšicami itd. Na tej vožnji sem se

spopletal, kako skrbi stric Sam za svoje vojake.

V San Frisco se nismo dolgo ustavili, samo da smo dobili fino vojaško obleko in razne druge vojaške potrebščine. Dne 14. sept. smo se odpravili naprej bolj proti severu v mesto Astoria, Oregon. Tukaj smo zelo zaposleni z delom, kjer stražimo celo mesto. Kakor znano se nahajajo v Astoriji velike državne ladjedelnice. Naša kompanija, broječa okrog 150 mož je razdeljena v štiri strazne oddelke tako da ne more priti kak Nemeec pod nobenimi pogoji v to pristanišče. Če bi se prikazal, bi mu že navili njegove velike brke. Mesto Astoria je drugače še precej prijazno, leži malo na griču in ima lepa sprehajališča v okolici. Ker se je zloglasna španska influenza tudi v Astoriji pojavila, so nam pot v mesto zaprili ter nas postavili pod strogo nadzorstvo. Da se bolezen bolj ne razširi, se ne sme vojaštvo nič mešati s civilnim prebivalstvom. Žal, da je ta nesrečna bolezen dosežaj ugrabila že dva vojaka, ki sta nedavno umrla. — Naš vrli stotnik nam je za ta čas preskrbel drugo delo, ki ni naporno, da se v prostih urah zabavamo z "base ball" in "boxing" igrami. Kar se pa vremena tiče imamo tu kar sleherni dan dež, vsled česar smo se ga že privadili. Dež nam v obče ne škoduje, ker smo ob takem vremenu lepo doma, ali pa v straznišcah pod streho. — Če bo kaj posebnega tu pri nas se bom že še kaj oglašil.

K sklepu tega dopisa pa pozdravljam vse slovenske vojake po širni Ameriki kakor tudi vse tovaršije "Overthere". Vsem želim mnogo uspeha, znaogo in srečen povratek domov. Želim tudi, da bi tistega nemškega sovraga s seboj pripeljali uklenjenega. Tudi jaz bi mu rad podelil zasluženi križec tja po hrbtu s kako brijevo palico, da bo pomnil, kedaj je napravil toliko gorja celemu svetu.

Nadalje pozdravljam vse Slovence in Slovenke širom Amerike, posebno pa znance, prijatelje in vse sobrate dr. Mar. Sv. Rožnega Venca št. 131. KSKJ. na Aurori, Minn. Društvu želim, da bi lepo napredovalo v slogi in miru še zanaprej kakor je dosedaj.

Pvt. John Pernush,
Co A 37 Bn U. S. G. box 65 Astoria, Oreg.

Saržent Josip Gregorič, član društva sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. in sin glavnega uradnika naše K. S. K. J. — Anton Gregorič-a je poslal te dni dvojce pisem svojem v Chicago. Pisal je zopet svojem očetu in zaeno tudi svoji sestri. Prvo pismo se glasi sledeče:

Dragi mi oče:—
Danes sem prejel pismo od brata, ki mi poroča, da ste vsi zdravi. Jaz sem, hvala Bogu tudi vedno pri zdravju. Kar skoro ne morem verjeti kako je to mogoče? — Ko bi bil sedaj doma in če bi tako živel kot tu, bi že morda davno umrl za pljučnico, ali vsled katkega prehlada. Če mi tuptam kaj malega manjka, se zato še ne zmenim, ker nimam časa zato. — Dovolj torej o tem.

Morda ste zapazili, kako imeniten dan je bil zopet letoš 12. septembra? In ta dan je celo moj rojstni dan? — 12 sept. je bil dan, ko se je prvič zapelo ameriško himno "Star Spangled Banner" mnogo let nazaj. — Prva ameriška ofenziva se je pričela na isti dan lani, in registrirani so bili vsi od 18. do 45. leti tudi na ta dan rojen na 12. septembra. Sedaj si lahko mislite, kako pomemben je tudi moj rojstni dan. V sled prenapornega dela sem letos na svoj rojstni dan popolnoma pozabil; spominil sem se nanj šele čez 3 dni zatem. Je sicer vseeno če ga prav nisem praznoval ker itak ni bilo časa za to. Nemece ne miruje in ne dela pri tem nikake izjeme.

Kakor čitate v listih, Nemeec sedaj spoznava, da se znajo Amerikanci vrlo boriti. Ampač mi še nismo stvari dobro začeli; to so bile le nekake predpriprave in poskusi. Kmalo bomo pa za napad tako pripravljani, da bo dobil Nemeec svoje zaslužene kazni ali plačilo.

Od kraja sem dobival "Glasilo" sedaj je pa nekaj številček že zaostalo. Rad bi ga še dalje čital, ker drugače bom skoro slovensčino pozabil. Že sedaj mi je težko pisati v materinem jeziku.

Tukaj se nahajam sedaj v jako prijazni družbi tovaršev; boljših bi si sploh ne mogel žele-

ti in dobiti. Omenim naj tudi, da valdar, predno se podamo v nevarnost, grmo k spovedi in sv. obhajilu, ako le prilika dopoši. Korajše naših ameriških fantov sploh ni mogoče opisati. Vse bi šlo rado v ogenj na sovražnika, tako, da jih morajo večkrat častniki nazaj držati, ker preveč nadelj silijo. Akoravno imamo dosti dela, sem rajši pri našem oddelku za sarženta (narednika) kakor pa častnik pri infanteriji. — Francija je sicer zanimiva in lepa, a prepričan sem, da je najboljša in najlepša dežela na svetu samo naša Amerika.

Sedaj Vas pa vse skupaj lepo in srčno pozdravljam in želim, da bi Vas ljubi Bog pri zdravju ohranil.

Vaš udani sin
Josip.

Somewhere in France 8. okt. 1918

Draga mi sestra:—
Že pred tednom sem napisal zopet to pismo zate, katero sem imel v žepu. Poslati ga nisem mogel naprej vsled cenzure. Že 2 tedna nisem nič pisal; dobil sem pa v tem času sel kup pošte od raznih strani, celo od nepričakovanih.

Gosp. G. mi je omenil, koliko veselja in iznenadenja je naredila ona nemška čelada, katero sem vam zadnjič poslal za spomin. — Sedaj bi potreboval kakega stenografa in korespondenta, da bi na vsa prejeta pisma točno odgovoril.

Te dni smo bili v hudem boju, kar je bilo za vsakega zelo pomenljivo. Zadnja dva tedna smo prestali dosti preskušenj, naporov in nevarnosti in, hvala Bogu vse je minulo brez kakih hudih posledic. Edina tolažba za nas je sedaj, da smo Hunom za petami; tako se umika in beži pred nami, da je kaj. Ta čas sem imel imenitno stanovanje v podzemskih obrambnih luknjah, ali zakopih. Taka domovja so edino varna za vojaka. Ko sem se danes zjutraj vračal v glavni stan našega oddelka čez bojno črto, sem korakal čez jako zanimivo dolinico, ki je bila par dni nazaj še imenovana "No man's land." (Zemlja brez ljudi.)

Za kratkočasje na tej moji poti so mi delali topovi svojo strašno igro in strelji številnih pušk. Sprva se mi je vse to čudno zdelo; kasneje sem pa uvidel kako pustošenje so vprizorili topovi v moji neposredni bližini. Vse je porušeno in uničeno; preje lična naselbina kmetovalcev je sedaj le kup pepela in kamenja. V teh razvalinah sem našel nekje skrito rdečo svetilico (mak) katero ti pošiljam v tem pismu. Nisem mogel drugače, da je nisem utrgal, kajti prepričan sem, da jo bo imela in hranila v trajnem spominu. Te vrste rože so rasle in rastejo na zemlji, ki je vsepovsod napojena s človeško krvjo. Čitla si, da so bili najhujši boji ravno na tej zemlji. (No man's land) in to že tekoma zadnjih 4 let. Na tej zemlji je padlo za domovino že na tisoče in tisoče hrabrih vojakov. "No man's land" bo ostala v spominu in v zgodovini dokler bo stal svet, osobito še vsled tega, ker so to zemljo končno osvobodili in zavzeli naši Amerikanci. O tej posvečeni zemlji bi se dalo še veliko več pisati, kar pa ne smem. — Sprejmi torej to evetko za spomin na "No man's land". — Čez čas, ko bomo zopet enkrat sedeli v domačem krogu, vam bom bolj obširno razložil, kje je ta roža rasla.

Zadnje dni smo bili večkrat v smrtni nevarnosti, ko so blizu nas padale kroglice. Večkrat smo bili pokriti s prahom in izkapano zemljo povzročeno od izstrelkov. Pred kratkem sem se malo opraskal po obrazu, ko sem preskočil neko žično ograjo, da sem še pravočasno skril v zakop.

Predzadnji teden sem spal samo eno noč, ker smo imeli toliko dela na marču. Lahko si misliš, kaj smo bili zaspani in utrujeni. Čeravno so okrog nas bobneli topovi, smo sladko spali kot v kakem hotelu na Michigan ave.

Sestra K. mi je pisala, kaj se je materi o meni sanjalo, da sem prišel domov za stalno na dopust. Upam, da se bo to kmalu zgodilo, ker smo kajzerja že v kozji rog ugnali, da nas prosil usmiljenja. — Meni se nikdar nič ne sanja o domu, ker ni časa zato; pač pa večkrat mislim na vse Vas in na Chicago. Zvečer se uležem k počitku, zatisnem oči in mislim, da sem doma. Žal le, da me iz teh

sladkih misli prebudi gromenje topov.

S prisrčnimi pozdravi do Vas vseh in vseh znancev v Chicagu
Tvoj udani brat
Josip.

Naslov: Sergeant Jos. Gregorič, Co. A 108 Engineers A. P. O. No. 750, Amer. Exp. Force, via New York, N. Y.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Popravek.

Vsled izrečne želje tajnice dr. "Kraljica Majnika" št. 157 v Sheboygan, Wis. prinašamo s tem sledeči popravek z ozirom na njeni dopis v zadnji številki Glasila:

Od 13.—15. vrste zgoraj naj se čita namesto: "Sirotki so sedaj brez očeta in matere — in tudi najmlajši je umrl za to boleznijo" — (pravilno in boljše!) "Sirotki so sedaj brez matere in očeta, ker tudi on je umrl za to boleznijo."

V poročilu glede smrti sosesre Mary Sklander naj se čita, da je bila ne pokojnica stara 22 (dvaindvajset) let in ne 28.

Že bolj proti koncu dopisa je vsled krivde staven označena beseda "krarentena"; pravilno naj se glasi: "kvarantena".

PREDNAZNANILO.

Mnogo izmed naših naročnikov nas je že prosilo, da bi približevali od časa do časa kaj čitiva za zabavo in razvedrilo.

Z ozirom na resne čase, ali minulo svetovno vojno je smatralo uredništvo, da šala in zabavna stvar ne spadati za tako resne čase. Sedaj, ko je vojna minula, hočemo pa vstreči vsem prijateljem in ljubiteljem zabavnega čitiva. V prihodnjih številkih izidemo prvo pismo iz torbice "Mike Cegare-ta", ki je zadnja leta počival in se pripravljaj na to, da bodo vsa njegova pisma zadovolila slehernega prijatelja humorja.

VABILO NA SEJO.

Vsi člani, podružnice Slov. Nar. Zveze "Woodrow Wilson" št. 7 v Chicagu so uljudno vabljene, da se zanesljivo udeležijo prihodnje redne mesečne seje, dne 16. nov. zvečer ob 8. uri v slovenski cerkveni dvorani.

Ker je zadnja mesečna seja izostala, imamo na dnevnem redu več važnih točk. Pridite vsi brez izjeme!

Tajnik.

POZOR ČLANI ZVIŽE JUG. ŽENA IN DEKLET V CHICAGU!

S tem Vas uljudno vabim na prihodnjo redno mesečno sejo, vršičo se v četrtek dne 14. t. m. zvečer ob 8. uri v navadnih zborovalnih prostorih. Na sporedu imamo več važnih točk, glede nameravane igre, osobito pa glede vdeležbe pri slovesnosti 15 letnice obstanka naše sosedne naselbine v Waukegan, Ill., na katero smo bile povabljene, da bi se iste udeležile v narodnih nošah. Slavnost se bo vršila na Zahvalni dan, dne 28. novembra. Pridite torej na prihodnjo sejo polnoštevno!

Z domoljubnim pozdravom
Helena Kušar, predsed.

Angelovega češčenja se boje.

Rev J. Plaznik.

Vsak narod narod je že od pamtike veroval v višje bitje, ki vodi človeško usodo. Gotovo je, da ameriško ljudstvo ni brezpobožno in se ne sramuje priznati svoje vere v Boga, ampak s ponosom pravi: "In God we trust" — "V Boga zaupamo." To vidimo zapisano celo na kovancem denarju, kateri bi Amerika hotela reči: "Če tudi je pri nas več denarja, kakor po drugih deželah, vendar ne stavimo vse svoje upanje na denar, ampak prvo upanje stavimo v Boga." To zaupanje vidimo pri vseh pošteni Amerikaneh, pa naj se pripadajo katerikoli veri. Le nezapadljivi ljudi je, ki zanikujejo in sramote to, kar je vsakemu poštenemu človeku sveto. Ravno ti ljudje pa so v sramoto naši slavni ljudovladi; ti ljudje so dali pred vojno Ameriki slabo ime in postavili narod v slabo luč. Ker niso ljudje v starem kraju prišli v dotiko s pravimi Amerikanci, so mislili, da nekateri propalice predstavljajo ameriški narod. Že sama olika zahteva, da človek spoštuje to, kar je drugemu sveto. Že samo to dejstvo bi moralo biti dovolj, da bi se z gnusom obrnili od onih, ki

sramote to, kar je večini najbolj sveto — Boga. Mi vse to razumemo in poznamo te ljudi, katere, žalibog, ne moremo imenovati nesrečne zaslepljene v tem slučaju, ampak zastopnike vsega, kar je podlega; niso namreč zaslepljeni, tudi verujejo, in sicer prav živo v Boga, ampak vest jih peče in s satansko škodoželjnostjo hočejo spraviti tudi druge v ono nesrečno stanje, v katerem se sami nahajajo. Gotovi smo, da se bodo ljudem kraju oči odprle in videli bodo, oziroma že sedaj dobro vidijo, da Amerikanci niso brezbožen in sibičen narod, kar gre vedno skupej; da so se gotove osebe le priklatile v Ameriko in nikoli spoznale ameriškega duha, kateri hočejo kazati Ameriko v brezbožnost luči, da ti ljudje ne spadajo v Ameriko, niti med ljudi, ampak da so se preslabil, da bi spadali v naravno družbo v — hlevu.

Ta vrsta ljudi vidi hitro vse, kar je kdo rekel zoper vero in če je kaj takega rekel kak Amerikaneec, so hitro pripravljeni raztrobiti to, kot splošno mnenje Amerikancev. Kak hrup so bili tudi zagnali proti Angelovem češčenju. Odkod pa so prejeli vse to vednost o ameriškem mišljenju? Kdo je bil njihov učitelj? "Guardians of Liberty" in neki list po imenu "The Christian Science Monitor". Da bomo videli, odkod prejemajo naši kričarji svojo učenost, oglejmo si ta dva faktorja.

Čudovito neznanost kaže urednik mednarodnega lista "The Christian Science Monitor", ki je nedolgo tega priobčil protest proti Angelovem češčenju.

Uredniku označenega brezverskega lista se jako dopade, če se kaka organizacija spusti v boj zoper katoliško vero. Če se mu le prilika ponudi, pribiž tak protest v svojem listu, kot protest, katerega je skovala "Chicago Law Enforcement League". Poslali so namreč predsedniku Wilsonu in guverniku Clarku tole resolucijo:

"Ker ustava Združenih držav ne dovoljuje kongresu, da bi določal vero in s tem daje narodu versko prostost,

Zato spozna "The Chicago Law Enforcement League" vladno nalogo v verskih zadevah za tako, da vzdržuje natančno versko enakopravnost vseh sekt in spoštljivo protestira proti temu, da bi vlada pripoznala kakoršnokoli molitve katerekoli verske sekte in prosil predsednika in kongres, da naj ne ukrene ničesar, kar bi pomagalo, oglašalo ali spodbujalo h katerikoli veri. S spoštovanjem podajemo to resolucijo, sklenjeno po "Chicago Enforcement League", kateri je inkorporovana v državi Illinois.

Elizabeth, W. Mott, tajnica.
James N. McMini, ravnatelj.
Povrh tega pa je še Walter Hallen, predsednik Illinois družbe "Guardians of Liberty", poslal protest senatorju Lewisu in Shermanu, ki se glasi sledeče:

"Ne moremo verjeti, da je ta visoka družba, senat, popolnoma razumela resolucijo; sicer bi jo bila zavrgla, ne pa glasovala za njo. Možje, vzvišeni v javnem življenju, izobrazeni možje, kateri razumejo politično življenje in ravnanje rimsko-katoliške hijerarhije v zadnjih 600 letih, posebno pri nas v zadnjih 50 letih, ti možje bi se ne smeli tako slabotno vdati načrtu in namenu, katerega ima resolucija.

Ali ste to storili zato, da bi svet mislil, da je naša dežela rimsko-katoliška? Ali je resolucija prodla na posreden ali neposreden pritisk onih, ki zavzemajo visoka mesta v rimsko-katoliški Cerkvi? In če je temu tako, zakaj? Lahko bi napolnili cele strani z vprašanji in dokazi, toda vaš čas je predragocen, da bi se ga tako posluževali, protestirati pa moramo prav odločno proti kongresu Združenih držav, da pripusti, da se po njih razširja taka ostudna propaganda."

Lahko bi vprašali te gospode, kako naj bo kaka vera na dobičku, če je vlada odobrila resolucijo, da se molči za zmago? Ali se bojijo, da bi z molitvijo ameriško ljudstvo izgubilo mero brezboštva? Ali protestujejo, ker se boje vsega, kar diši po veri? Protestujejo proti vsemu, s čimer bi vlada podpirala molitve, kar se reče z drugo besedo, da bi se ga tako posluževali, protestirati pa moramo prav odločno proti kongresu Združenih držav, da pripusti, da se po njih razširja taka ostudna propaganda."

Lahko bi vprašali te gospode, kako naj bo kaka vera na dobičku, če je vlada odobrila resolucijo, da se molči za zmago? Ali se bojijo, da bi z molitvijo ameriško ljudstvo izgubilo mero brezboštva? Ali protestujejo, ker se boje vsega, kar diši po veri? Protestujejo proti vsemu, s čimer bi vlada podpirala molitve, kar se reče z drugo besedo, da bi se ga tako posluževali, protestirati pa moramo prav odločno proti kongresu Združenih držav, da pripusti, da se po njih razširja taka ostudna propaganda."

Lahko bi vprašali te gospode, kako naj bo kaka vera na dobičku, če je vlada odobrila resolucijo, da se molči za zmago? Ali se bojijo, da bi z molitvijo ameriško ljudstvo izgubilo mero brezboštva? Ali protestujejo, ker se boje vsega, kar diši po veri? Protestujejo proti vsemu, s čimer bi vlada podpirala molitve, kar se reče z drugo besedo, da bi se ga tako posluževali, protestirati pa moramo prav odločno proti kongresu Združenih držav, da pripusti, da se po njih razširja taka ostudna propaganda."

Lahko bi vprašali te gospode, kako naj bo kaka vera na dobičku, če je vlada odobrila resolucijo, da se molči za zmago? Ali se bojijo, da bi z molitvijo ameriško ljudstvo izgubilo mero brezboštva? Ali protestujejo, ker se boje vsega, kar diši po veri? Protestujejo proti vsemu, s čimer bi vlada podpirala molitve, kar se reče z drugo besedo, da bi se ga tako posluževali, protestirati pa moramo prav odločno proti kongresu Združenih držav, da pripusti, da se po njih razširja taka ostudna propaganda."

Lahko bi vprašali te gospode, kako naj bo kaka vera na dobičku, če je vlada odobrila resolucijo, da se molči za zmago? Ali se bojijo, da bi z molitvijo ameriško ljudstvo izgubilo mero brezboštva? Ali protestujejo, ker se boje vsega, kar diši po veri? Protestujejo proti vsemu, s čimer bi vlada podpirala molitve, kar se reče z drugo besedo, da bi se ga tako posluževali, protestirati pa moramo prav odločno proti kongresu Združenih držav, da pripusti, da se po njih razširja taka ostudna propaganda."

Lahko bi vprašali te gospode, kako naj bo kaka vera na dobičku, če je vlada odobrila resolucijo, da se molči za zmago? Ali se bojijo, da bi z molitvijo ameriško ljudstvo izgubilo mero brezboštva? Ali protestujejo, ker se boje vsega, kar diši po veri? Protestujejo proti vsemu, s čimer bi vlada podpirala molitve, kar se reče z drugo besedo, da bi se ga tako posluževali, protestirati pa moramo prav odločno proti kongresu Združenih držav, da pripusti, da se po njih razširja taka ostudna propaganda."

Lahko bi vprašali te gospode, kako naj bo kaka vera na dobičku, če je vlada odobrila resolucijo, da se molči za zmago? Ali se bojijo, da bi z molitvijo ameriško ljudstvo izgubilo mero brezboštva? Ali protestujejo, ker se boje vsega, kar diši po veri? Protestujejo proti vsemu, s čimer bi vlada podpirala molitve, kar se reče z drugo besedo, da bi se ga tako posluževali, protestirati pa moramo prav odločno proti kongresu Združenih držav, da pripusti, da se po njih razširja taka ostudna propaganda."

Ljudje torej, ki zavzemajo visoka mesta v javnem življenju, izobraženi možje, kateri poznajo politično ravnanje katoliške cerkve, ti bi ne smeli glasovati za resolucijo! Mož, ki to pravi, bi se gotovo ne smel šteti za razumnega, kateri bi poznal delovanje katoliške cerkve, ker kaže v svojem protestu, da je neizobražen in ne pozna katoliške cerkve. Nadalje vprašanje, če je resolucija prodira na posredne ali neposredne prigravarjanje onih, ki zavzemajo visoka mesta v hijerarhiji katoliške cerkve. Najprej je treba omeniti, da je bilo anglosko češčenje v navadi pred vojsko in bo še po vojski. Katoliška cerkev se nikoli ne oglašala na ta način; tudi drugoreverci so že prej sledili katoliškim, da so molili vsako nedeljo za zmagi. Naj ti možje dokažejo, da je katoliška cerkev prošila, da bi se vpeljala Anglosko češčenje. Toda, o tem ni treba mnogo govoriti, ker vsak pošten Amerikaneec veruje v moč molitve. Bil je le poziv modrega moža, katerega hočemo vsi podpirati, poziv predsednika Wilsona, da bi molili. Ali ni predsednikov poziv zadosten za nekatere posameznike? Ali ni mogoče predsednik vedel, da so bili na seji v distriktu Kolumbija protestantovski ministri in laiki, ki so odobrili katoliško molitve, za katero niso marali pred vojsko? Kar se pa onih strani tiče, katere bi lahko napolnil z vprašanji in razlogi, če so njegova vprašanja (razlogov manjka) taka, kakor zgoraj omenjena, bi bilo boljše, da jih opusti, ker postavljajo njegov razum v slabo luč in kažejo nekrščanski duh.

Katoliška cerkev zagovarja molitev za mir in hoče, da ljudje spoznajo njeno moč; ni pa povzročila one resolucije, kakor hočejo nekateri gospodje prepričati javnost. Ljudje in listi, ki trobijo v svet take stvari, ne vedo ničesar, ali naravnost rečeno, hočejo ljudstvo varati. Če bi ne bilo naravnost zavijanje in hujskanje, bi naši časopisi gotovo ne bili doslovno prepisovali. Kar je odkritega in kar ni namenjeno, da bi delalo sovražstvo, tega seveda ne vidijo. Da si stvar ogledajo še z druge strani, zato hočem navesti nekaj vrst, katere je prinesel pred nekaj časa "Chicago Tribune".

"Chicago Board of Trade (Trgovska borznica) je vpeljala te dni Anglosko češčenje. Ko je ura bila poldne, se je ves hrup v dvorani vstavil in vsi so eno minuto molili za zmago zaveznikov."

"Kadar zvonovi zavzove pri sv. Jakoba episkopalni cerkvi na Cass in Huron cestah, naj se Chicažani spomnijo vsak dan, da je njihova dolžnost moliti za zmago našega orožja. Vsak dan bo veliki zvon pri sv. Jakobu zvonil tri minute. Ko bo vdarjal devetkrat ali trikrat v treh presledkih, potem bo zvonil ostali čas."

"Moody Bible Institute" bo sledil sv. Jakobu episkopalni cerkvi in v soglasju s predlogom senata Združenih držav dal zvoniti vsako popoldne tri minute."

"V narodnih in svetovnih težavah se hočejo vsa krščanska srca združiti in se skupno obrniti k Bogu. V združenju z onimi, ki so nam svetovali, da bi dvignili vsak dan za nekaj trenutkov svoja srca k Bogu, mi podpisani voditelji naših cerkev uradno pozivamo ljudi po celi deželi, da se združijo v molitvi vsak dan v onem svetem trenutku. Eugene R. Hendrix, škof metodistovsko-episkopalne južne cerkve; J. B. Cambrell, predsednik južnega baptistovskega zbora; Edgar De Witt Jones, predsednik mednarodnega zbora učencev Kristusovih; William O. Sheppard, James I. Vane, moderator prebiterijanske cerkve v Združenih državah; George W. Coleman, ravnatelj severnega baptističnega vojnega odbora; Hubert C. Herring, tajnik zbora kongregcionalnih cerkev; William M. Anderson, moderator združenih presbiterijanske cerkve; J. Frank Smith, moderator prebiterijanske cerkve v Združenih državah.

Vsi ti ljudje so seveda mračnjaki, ki ne spadajo v "prosvitljeno" dvajseto stoletje, po sodbi nekaterih izjem, ki mislijo, da so pravilo. Merijo pač po svojem koptu. Zaničujejo to, kar jih je naučila lastna mati; zato ne morejo pričakovati, da bi jih drugi spoštovali. Hvala Bogu, da ves slovenski narod še ni tak, ampak je le nekaj izjem, katere pa ljudje dobro poznajo.

Versko znanstvene razprave.

BOG — NA VEKE.
Spisal I. Božič.

Kdo še ni opazoval veličasnega prizora, ki se nudi človeškemu očesu lepega pomladanskega jutra — čarobnega, v pesmi že toliko proslulega solnčnega vzhoda? Komu še ni napolnjeval prsi s svetimi čustvi oni tajni mir v naravi, ono krasnobojno vzhodno nebo, ki čaka kakor nevesta, odeta v baržun, zlato in blesteče svilo, da se pripelje zmagonosni nebesni ženini, nesoč naravi beli dan — novo življenje? A ta nakit, ta sijaj, to slovensko oznanjevanje, odkod vse to? Ni li vse samo odsvit oddaljene, a vedno bolj se bližajoče nove moči, ki mogoče pošilja skozi neizmerni prostor svoje žarke, oznanjuje svoj prihod?

One temne megle, ki se kopičijo okoli gorskih velikano, kaj bi bile, da jim ne vdihne bližajoče se solnce vse njihove mnogovrstne čarobe, — plehka, vodena plast, mrzlo pršečo dolgočasnega jesenskega dne.

Nekaj podobnega je uprizorila božja previdnost, vršeča svoj sklep: odrešitev človeškega rodu. Ko je bil čas dopolnjen, kakor pravi sv. Pavel, je napočil človeštvo zor, in izšlo mu je solnce milosti — Kristus, solnce, ki sveti človeštvo že devetnajst vekov in ne zaide nikdar. Svetilo je sicer to solnce že prej, kakor pravi sv. Janez v začetku svojega evangelija, govoreč o "božji Besedi": "V nji je bilo življenje, in življenje je bilo luč ljudem, in luč v temi sveti," a tudi dobro pristavlja "in tema je ni spoznala." — A vkljub temi to skrivnostno solnce ni nehalo sijati, ampak je pošiljalo svoje žarke mogočno in zavestno štiri tisočletja v človeštvo naprej ter oznanjevalo vedno bolj določno in izrazito svoj prihod in svoj namen. Da je bil človeštvo onega časa Kristusov prihod podoben solnčnemu vzhodu, ki vse krepki in oživlja, razvidimo že iz imen, ki jih ima Kristus na nekaterih mesianških mestih, sv. pisma: Prerok Caharija n. pr. navaja besede, ki jih govori Bog velikemu duhovniku Jezusu in njegovim tovarišem, duhovnikom: "Poslušaj Jezus, veliki duhovnik, ti in tvoji prijatelji, ki prebivajo pri tebi, ker ti je do dobra prerogala tudi vez ljubezni, ki je do tedaj še zmerom vezala Najvišjega z izraelskim narodom. Res, strmeti moramo, ko vidimo, kako si je Bog izbral kot sredstvo, da odreši človeštvo, pogin svojega ljudstva — sramotno smrt svojega Eđinorojenega.

Izraelska zgodovina je tragedija, ki si jo je Bog izbral, da je njeno razrešil vozelo veliko bolj zamotanega igrokaza, ki ga je nudil takrat pogled na žalostno zgodovino človeštva, zakopanega v pregreho. Kakor pa je bil Kristusov poklic mnogovrsten, združujoč v sebi preroksko, duhovniško in kraljevsko čast; enako nahajamo poteze tega poklica v mišljenju in značaju izraelskega naroda. Čuti se namreč to ljudstvo vzvišeno nad vse narode, poklicano, da gospoduje, in ne, da služi. To razvidimo iz onih bridkih vzdihov, v katerih se pritožujejo celo sveti možje, preroki, o raznih nesrečah, vsled katerih je prišel ponosni Izrael pod tujo oblast. Tako žaluje n. pr. Jeremija, obkokujoč babilonsko sužnost: "Spomni se, Gospod, kaj se nam je zgodilo; glej in ozri se na našo sramoto!... Hlapeci nam gospodujejo; nikogar ni, ki bi nas rešil iz njih roke. To ponosno čustvo ni zapustilo ljudstvo nikdar in je pozneje povzročilo nešteto uporov proti tujim oblastim.

(Dalje prihodnjič.)

PROŠNJA.

Pred nekaj dnevi sta rojakinja Lucija Kure in Marija Kanšek, stanujoči na W. 22 St. v Chicagu izgubili vsaka po en Liberty bond tretje izdaje v znesku \$50. — Številke bondov so 1846248 in 1846247. Ako je morda kdo izmed rojakov, te bonde našel, ali če ve kdo zanje, naj blagovoli to naznani.

Mariji Kanšek,
1802 So. State St., 3rd Floor,
Chicago, Ill.

poganjati in se naposled popolnoma razvila v njegovem slopstvu.

Da, Bog je vplival že na vnanji razvitek svojega ljudstva v mesianskem zmišlu. Le pogledmo zgodovino izraelskega naroda: ali ni v glavnih potezah podoba Kristusovega življenja? Celo tak sam na sebi malenkosten dogodek, kakor je Kristusov beg v Egipt, je moral dobiti v izraelski zgodovini predpodo. Sv. Matej se sklicuje namreč, opisujoč Kristusov povrat iz Egipta, na besede, ki jih govori Bog pri preroku Ozeju o svojem ljudstvu: Iz Egipta sem poklical svojega sina. Ni treba tukaj misliti na očitno prerokovanje, a da smemo misliti na predpodo, kakršnih je v starem zakonu vse polno, ni da bi dvomili, ako pomislimo, da je stari in novi zakon navdihoval eden in isti sv. Duh. A tudi ne glede na rozodetje nam že sam razum kaže veliko podobnost med življenjem Kristusovim in življenjem svetega ljudstva. Štirideset let se je vzgojevalo izraelsko ljudstvo v puščavi, da bi potem krepko in očiščeno nastopilo proti skrumnecem volje Gospodove, kanaanskim rodovom. Enako se je Kristus po svojem tihem življenju v Nazaretu in krstu v Jordanu pripravil. Štirideset dni z molitvijo in postom na svoji važni poklic. Štiristoletno bivanje v Egiptu, prehod skozi Rdečo morje in doba pripravljanja v puščavi: ali niso lepe paralele Kristusu sovega življenja do časa očitnega nastopa? Mnogo je trpelo sveto ljudstvo, preden si je priborilo svojo dedščino, a tudi Kristus je šel le s trpljenjem v svojo čast. Da, tako daleč je dopustila božja modrost predpodo Kristusovega življenja v zgodovini svojega ljudstva, da je moral celo končni padec vsega naroda biti podoba Kristusovega zavrženja. "Proč ž njim, proč ž njim, križaj ga!" je vpilo zaslepljeno ljudstvo Pilatu — tuje, a ni vedelo, da zahteva s tem tudi zase smrtno obsodbo, ki jo je izvršil — tuje. Ob njegovi posilni smrti se je pretrgalo zagrinjalo Najsvetejšega v tempelju, v znamenje, da se je stari zakon umaknil novemu, a takrat se je do dobra prerogala tudi vez ljubezni, ki je do tedaj še zmerom vezala Najvišjega z izraelskim narodom. Res, strmeti moramo, ko vidimo, kako si je Bog izbral kot sredstvo, da odreši človeštvo, pogin svojega ljudstva — sramotno smrt svojega Eđinorojenega.

Kakor pa je bil Kristusov poklic mnogovrsten, združujoč v sebi preroksko, duhovniško in kraljevsko čast; enako nahajamo poteze tega poklica v mišljenju in značaju izraelskega naroda. Čuti se namreč to ljudstvo vzvišeno nad vse narode, poklicano, da gospoduje, in ne, da služi. To razvidimo iz onih bridkih vzdihov, v katerih se pritožujejo celo sveti možje, preroki, o raznih nesrečah, vsled katerih je prišel ponosni Izrael pod tujo oblast. Tako žaluje n. pr. Jeremija, obkokujoč babilonsko sužnost: "Spomni se, Gospod, kaj se nam je zgodilo; glej in ozri se na našo sramoto!... Hlapeci nam gospodujejo; nikogar ni, ki bi nas rešil iz njih roke. To ponosno čustvo ni zapustilo ljudstvo nikdar in je pozneje povzročilo nešteto uporov proti tujim oblastim.

(Dalje prihodnjič.)

PROŠNJA.

Pred nekaj dnevi sta rojakinja Lucija Kure in Marija Kanšek, stanujoči na W. 22 St. v Chicagu izgubili vsaka po en Liberty bond tretje izdaje v znesku \$50. — Številke bondov so 1846248 in 1846247. Ako je morda kdo izmed rojakov, te bonde našel, ali če ve kdo zanje, naj blagovoli to naznani.

Mariji Kanšek,
1802 So. State St., 3rd Floor,
Chicago, Ill.

DOBOVŠKI GOSPOD.

Spisal J. Bodenik v "Drobtincah" 1. 1891.

II.

Šivilja Ana si pokrje po gospodovem odhodu obraz z rokami in se zamisli. Oh, kako je bilo nekdanj in kako je sedaj! Pred očmi se ji začno razvijati divne podobe iz davne preteklosti. Domisli se presrečnih časov, ki jih je preživevala v tej hišici kot sirota pri svojem starem očetu. Osem let stari umrli so ji oče in mati, in Anica je ostala, ali bolje bila bi ostala sama na svetu, ko bi ne bila starega očeta — po materi — imela, ki je malo siroto vzel k sebi. Stari mož je skrbel za krščansko vzgojo svoje vnukinje prav tako, kakor če bi bila njegovo lastno dete. In ko je dorasla do svojega dvajsetega leta — bila je najlepša pod dobovškim zvonom. Zlasti je bilo njeno prijazno in vladno obnašanje, ki je bilo vsakemu tako vrolo všeč. Nič majša ni bila njena iz prave žive vere izvirajoča poštenost in najbolj surovi fantini niso si upali v njeni navzočnosti tistih neslanih kosmatih klatiti, katerih imajo sicer povsod na ostajanje.

Tedaj je rekel tudi stari rednik neko nedeljo popoldne, na svete Ane nedeljo je bilo, svoji vnukinji: "Ana, dvajset let si danes stara, jaz sem jih bil pa večerj že dva manj nego osemeset. Dolgo več ne bodem. Da me bodeš pomnila in da bodeš tudi zame Boga prošila, kakor sedaj moliš za svoje starše, dam ti danes za vezilo bajto in vse, kar se je drži. Jutri pojdeva pa k gospodski, da se napravi pismo. Sebi ne pridržim drugega, kakor kot, kjer me bodeš do smrti pustila v miru živeti, je-li, da? Za vse to ne zahtevam nič drugega, kot da i nadalje tako pošteno živiš, kakor si dosedaj, pa sva popolnoma pobotana." Delati hočeva i nadalje skupno vsak po svoje, ti s šivanko, jaz motiko, dokler mi bode sploh mogoče. Kadar pride smrt, po-me, spravi me lepo po krščanski navadi, saj ne bode v tvojo škodo."

Živo se spominja uboga Ana, kako so jo tedaj pri jedi solze pohle in se ni mogla niti dostojno zahvaliti za toliko dar; in kako je že dobečo pomlad prišla bala žena po ljubega dobotnika, starega očeta, ob enem je pa prišel čez dolgo časa od vojakov domu Modrišev Ivan, čvrst, postaven in pamenten mladenič, katerega je na svetega Telesa dan videla s srebrno vojaško svetinjo odličnega, veliki župnijski križ v procesiji nosečega. Kako se mu je vendar vse podale, in s kako lahkoto ga je nosil, kakor dečki brezove vejice, pred njim! In s kakim navdušenjem je pela tedaj pri procesiji! Ivan je dobil kmalu na to dobro službo pri premozarjih v Trbovljah. Kako čuden je bil vendar ta Ivan! Doslužen vojak, pogumen in močan, proti ženskam pa tak, kakor bi ne bil znal pet šteti. Niti ogovarjati si jih ni upal. Ker Anica tudi ni bila vsiljivega duha, ne bila bi se ta dva nikdar našla, če bi ne bil obema — dež pomagal do — poroke. Anica je imela navado, da je zlasti v nedeljo popoldne kaj rada zahajala na pokopališče, kjer so ji počivale tri naj-

ljubše osebe: oče, mati, in stari oče, katerih grobovi so se tudi izmed vseh odlikovali po svežih cvetlicah, ondi vsajenih, kakor tudi s trdnimi, čevljev visokimi lesenimi okvirji. Ondi se je vsedla Anica po opravljeni kratki, pa vroči, izživovernega sreča prihajajoči molitvi najrajša na materin grob, in je vzela kako knjigo družbe sv. Mohotja v roke ter brala do večera. Neko nedeljo pripode se prej, nego si jih imel čas opaziti, črni oblaki izza gora in debele kapljice padajo. Plaho se ozira Anica okoli sebe in sedaj še le zapazi, da je že proti večeru, in da se bode vsak čas vtila grozna ploha. V tem trenutku raztrga žarnokrižast blisek gručo oblakov, groin strese vzdužje in ploha se vlije, kakor iz skafja. Mokra je, da skoro teče od nje, pa je komaj pri pokopališnih vratih, ki so noč in dan odprta stala. Anica stopi venka, od druge strani pride pa Ivan z dežnikom. Oh, kako živo ji done po useših se danes njegove prve besede: "Stopi no semkaj pod streho, če hočeš." Kar nič se ni branila in šla sta proti njeni bajti.

"Kdo bi se je bil nadejal danes 'hude ure'?" reče Anica, da bi sploh kaj rekla.

"Pa res," pritrđi Ivan, da ji ne ostane odgovora dolžan.

"Malo prideš na pregled Ivan, od svetega Telesa, ko si križ nosil, nisem te še videla."

"Že je mogoče, ker sem večinoma v Trbovljah. Služba zahteva vso mojo pozornost, ni torej čuda, če mi za druge reči zmanjkujče časa," odgovori in nadaljuje: "Ali mi veš kako dobro šiviljo navsvetovati? Prav za prav sem danes zaradi tega semkaj prišel?"

"Za šiviljo bi ti ne bila v zadregi: če bode pa tudi tebi všeč delala, ne morem vedeti. Jaz sama šivam perilo."

"Glej no, glej, kakor malašč. Da bi mi ti ne napravila po volji, ne morem si misliti."

Ivan je bil s perilom, ki mu ga je Anica na to naredila, tako zadovoljen, da jo je nekega dne, bilo je zopet v nedeljo popoldne, vprašal, ali bi mu ne hotela svoj živ dan skrbeti za perilo — kot ljubljena žena njegova? Kaj je hotela Anica oprezovati? Da je kak grof ne pride vprašati, ali ga hoče, vedela je dobro. Ivan je bil res za za celih deset let starejši od nje, toda to nič ne de, rekla je Anica, zato je pa tudi za celih deset let modrejše in bolj izkušeno od mene, in vzela ga je. Preselila sta se v Trbovlje, kjer sta z zmernem zaslužku, ki ga je Ivanu služba dajala, živela prav zadovoljno.

—Oh, kako živo ji je stopila nočjo podoba ranjnega Ivana pred oči, kako zadovoljen in brez mere srečen je bil videti ko sta prišla od poroke, in kako se je ta sreča od leta do leta množila, kolkrat jima je vođa kaj malega prinesla! Ivan in Ana se nista bala tega blagoslova božjega, zakaj oba sta bila trdno prepričana, da prav tisti Bog, ki vrabee in ščinkovec čez zimo preživi, tudi njene družine ne bode pozabil, i naj bi bila še tako velika. Vsakemu zaj-

čku je ustvaril Bog potrebno travico in vsakemu ključku odloči primerno število gosonje, zrnja, jagod in kar je še treba, čemu le bi se človek bal in tarnal: "Moj Bog, kako bode mo živeli, ker nas je vedno več!" Bog boče dal!

Že sta imela enajst let staro deklico Ivanko, in štiri dečke: Ivana, Tončka, Lojzeta in Josipa, ki so bili vsi zdravi in bistrega uma, da je bilo veselje. In radi so se imeli ti otroci, da bi jih bil lahko marsikateri družini pokazal za vzgled. Kar se zgodi grozna nesreča, ki je bliskoma uničila srečno družino. V jami se udere plast in podsuje nesrečnega Ivana, izpod katere ga izvlečejo mrtvega. Niso ga več obudile v življenje ne obilne solze obupane vdove, ne srce pretresujoče jokanje zapuščenih otročičev-sirot, kadar je jela bobneti rujava prst na smrekovo krsto v jami, kjer je počival pone-srečeni soprog, nepozabni in preskrbni oče. Oh, to je bilo grozno tisto bobnenje prsti, to je strašno odmevalo v srcu vdove s petero otroki. Kaj bode z njimi? Kako jih bode preživela? Utolazili se, ljuba žena! Tisti, ki ptice pod nebom živi, skrbel bode tudi za tvoje zapuščene črvice.

Res se je uboga vdova prepričala, da Bog nikogar ne zapusti, kdor njega ne pozabi. Po moževi smrti se je vrnila zopet v lastno hišico na Dobovec, kjer je skrbel za telesni in dušni blagor svojih otročičev. Lahko bi jih bila vtaknila pri raznih posestnikih za pastirje, vsaj večja dva, toda Ana se ni mogla ločiti od svojih ljubih, — vsaj toliko časa še ne, da bodo dobro izučeni v resnicah svetove vere. Potem pa naj le grede v imenu božjem za lastnim kruhom, če že ni drugače. Ali tudi v tej zadevi se je ukanih. Preveč delala, premalo počitka in prepričala hrana ji je nakopala bolezen, katere revica sama ni prej opazila, kakor šele, ko so jo gospod opozorili, da naj se bolje varuje, če hoče ostati pri svojih ljubih malih.

"Oče nebeski, če že mora biti, da umrjem sedaj, ko bi me male sirote še najbolj potrebovale, zgođi naj se tvoja volja! Ti si mi jih dal in tebi jih zopet vse izročam. Ti, mili Bog, bodi jim oče, ker si jim vzel telesnega očeta, in ti, o božja porodnica mati Marija, bodi jim mati, ko mene več ne bode!"

III.

"Hu, to je vreme, da bi ga niti psu ne privoščil!" potoliži so dobovski gospod nekega večera prvi adventni teden, od Obhajila iz hribov domov se vrnivši. Bili so do polbrade zapeti in kar odda, hnili so se nekako, ko so duri svoje prijazne in priproste sobice za seboj zaprli. Zunaj je razsajal hud veter in pa dež je šel, kar ga je moglo doli. Obhajila v hriboh ob najlepšem vremenu ni primerjati zabavnemu izletu, kaj pa se le po zimi, ko se ljuti vihar z dežjem ali snegom igra, ter ga zaganja gologlavemu duhovniku z vso silo v obraz in na glavo!

(Dalje prihodnjič.)

Noree kaže svojo neumnost: nevedoma; modrijan tudi priznava svojo slabo stran, vendar o tem raje molči.

Marsikdo je že hranjeval denar za slabe čase; pa ga je v eni sami veselo prevržiti noči zapravil.

Obistne bolezni.

Bolezen na obistih se pojavi kakor hitro so obisti nezmožne za čiščenje vode in če vodne cevke prenehajo odvajati vodo. Če odhaja poleg navadne nesnage in drugih snovi tudi stvari, ki bi morale ostati v živčnem sistemu. Spoznate, da so vaše obisti iz reda, ker morate prevečkrat puščati vodo, ker odhaja premalo od vas, če ni čista, ako vas reže ali pa če odhaja sama odsebe.

Severova

Zdravila za jetra in obisti

(Severa's Kidney and Liver Remedy) vsebuje gotove snovi za pomoč s katerimi se odženejo vse zbrane nesnage in druge bolečine. To zdravilo se priporoča za vnetje črev, obisti, vranice, zaprtje vode, bolno odhajanje vode, zateklosti in plinov v želodcu, zlatenice in hrbtinih bolečin. Cena je 75 centov in \$1.25.

Severova domača zdravila se prodajajo v vseh lekarnah povsod. Vedno zahtevajte Severova zdravila nikdar se ne zadovoljite s nadomestilom. Ako vam vaš lekarnar ne more postreči, tedaj pošiljite vaše naročilo nam, priložite potrebno sveto in mi bomo skrbeli, da prejmete pravilno kar ste zahtevali.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Za izpiranje ust

Čiščenje ran, zobovja, za grgranje in proti slabim duhom, sicer kjer koli je potreba, bodisi pri izmivanju ali izpiranju je Severa's Antiseptol (Severov Antiseptol) zelo priporočljiv. Cena je 35 centov.

Zdravilno milo morali bi imeti vsaki hiši. Severa's Medicatod Skla Soap (Severova zdravilno milo) čisti, olepuje in zdravi kožo, pomaga mladim in starim pri kopanju. To milo je zelo dobro pri britju in pri vseh toaletah. Cena je 25 centov.

Krasno obličje je najglavnejše za vsako žensko in moža. Vsekar pa je zelo težko obdržati lepo kožo brez kakšne znanje pomoči. Za vse take slučajje je Severa's Face Creme (Severov Creme) zelo priporočljiv za masiranje kože, ta odpravi mazuže in izpahke. Cena je 35 centov.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izbaja vsako ceno.
 Lastalna Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota v Združenih državah
 ameriških.

Uredništvo in upravnništvo: Chicago, Ill.
 1951 West 22nd Place
 Telefon: Canal 2487.

Naročnina: \$0.96
 Za člana, na leto \$0.96
 Za nečlana 1.50
 Za inostranstvo 2.00

OFFICIAL ORGAN
 of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
 of the
UNITED STATES OF AMERICA
 Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: CHICAGO, ILL.
 1951 West 22nd Place, Phone: Canal 2487.

Subscription price:
 For Members, per year \$0.96
 For Nonmembers 1.50
 For Foreign Countries 2.00

Mir z Vami.

"Mir z Vami!" — S temi besedami Vas je, cenjeni sobratje in sestre, pozdravil naš list v svoji prvi številki, dne 13. jan. 1915.

Dne 13. januarja 1915, kakor veste, je preteklo že 5 celih mesecev, odkar se je pričela minula svetovna vojna.

Zgodovina našega lista se pričeneja v žalostni in resni dobi. — Na XII. konvenciji v Milwaukee, Wis. je nas bilo zbranih lepo število delegatov. Zborovali smo v oni dvorani komaj tri tedne zatem, ko se je vnela krvava vihra v Evropi. V tem viharnem času torej se je zgradilo zibelko našemu listu. To Vam je bila doba hude preskušnje, žalosti, gorja in srčnih občutkov vsled minule vojne, ki se je dne 11. nov. t. l. hvala Bogu uspešno končala.

Današnja številka "Glasila" je torej prva v svoji zgodovini, ki je zagledala beli dan v mirnem času; vsled tega Vam kliče Glasilo ponovno: "Mir z Vami!"

Dolgo časa, celih 52 mesecev je trajala minula svetovna vojna, vojna kakoršne še ne pomni človeški rod in ne zgodovina.

Oj blaženi in srečni mirni časi, ki ste se zopet povrnil med zemljane! Dan, kojega si je vsakdo izmed nas ter drugih želel — je napočil: dan miru. Kakor bomo za vedno pomnili dne 26. julija 1914 (dan sv. Ane), ko se je vojna pričela, tako bomo imeli za vedno v spominu tudi dan 11. novembra 1918 (dan sv. Martina). Sv. Martin je bil vojščak. In glejte ravno ta nam je izvojeval zmago in mir.

Ali Vam ni utripalo dne 11. t. m. srce veselja, ko ste čuli glasove parnih piščalk in odmeve zvonov, naznanjajoči celemu svetu, da je konec vojne. Dolgi so bili dnevi, meseci in leta minulega krvavega klanja. Leto 1918 bo ostalo zapisano v svetovni zgodovini z zlatnimi črkami, kajti to leto je prineslo človeštvu rešitev in svobodo. Leto 1918 je bil gotovo za vedno strt nemški militarizem. Leto 1918 so bili odpravljani vsi tiranski kralji ter cesarji. Leto 1918 je napočila doba demokracije za vse naroda na svetu. Leto 1918 je bil osvobojen in oproščen tiranskih verig tudi naš mali, ljubljani slovenski narod.

Slovenija nastopa danes triumfalno kot zmagovalka, kajti vstala je od smrti in stoletnega spanja.

Dne 2. novembra 1918 je v Zagrebu prisegel prvi predsednik in načelnik nove Jugoslovanske republike. — Naši gorenski Slovenci so lahko ponosni na svojega domačina in rojaka Dr. Josip Pogacnika, rodom iz Podnarta, kajti njega je zadela ta visoka čast, da vodi osvobojene Slovence, Hrvate in avstrijske Srbe v samostojni svobodni državi Jugoslavije. Čast, hvala in priznanje vsem narodnim boriteljem v starem kraju! Živeli! Stokratna jim slava!

"Avstrije, prave stare in nekdanje Avstrije ni več. Kdor se veruje v njo, je bedak in zaslepljenec. Razkosali so jo posamezni narodi. Bedak in norec si, če še danes trdiš, da si Avstrijec! Avstrija je poginila v svojem lastnem blatu. Letos je zadobila svoje zasluženo plačilo.

Ali si morete predstavljati veselje naših starokrajskih bratov sedaj, ko so osvobojeni. Sedaj, ko so prestali velikansko borbo za svoj obstanek in ime! V Evropi je Nemcem za vedno odzvonilo. Kajzer je odstopil in se sedaj nahaja baje v pregnanstvu na Holandskem. Avstrijski cesar Karel je šel

v svoj zasluženi pokoj. Bolgarija se je udala, tako tudi Turčija; torej so premagani vsi centralni zavezniki.

Bodimo ponosni in veseli, da živimo v Ameriki, ki je največ pripomogla k tej zmagi. Če bi Amerika ne bila pravočasno stopila na pomoč zaveznikom, bi lahko morda gledali nemške "pikelhavbe" tudi tukaj.

Slava in čast Ameriki, ker je rešila ves svet pogina! Slava in čast vse mrvlim ameriškim vojakom. Stokratna slava in čast našemu ljubljenu predsedniku Wilsonu, zaščitniku vseh zatiranih narodov! Živela svetovna demokracija!

Kvišku srca!

"Ameriški Slovenci, zdramite se! Vstanite iz dolgoletnega narodnega spanja! Zbudite se moji nekdanji sinovi in hčere; moji ljubljenci; moj up in nada!" — Tako Vam kliče danes oživljena, ali od smrti vstala Slovenija s svojo novo materjo, svobodno — Jugoslavijo.

"Sursum corda — kvišku srea! Odprite svoje duše, odprite svoja ušesa in poslušajte milodoneše glasove trobente, ki naznanja vsemu svetu, da je Slovenija osvobodjena verig stoletnega tlačanstva pod Habsburgovci. Ali boste dragi mi ameriški Slovenci v tem velikem trenutku še vedno spali? — Nad stolpom ljubljanskega gradu plapolja danes ponosno slovenska in jugoslovanska zastava. Sleherni pečat in sleherni znamenje bivših tlačiteljev slovenskega naroda je izginilo za vedno. Peruti in glave avstrijskega orla so strte. Nad našim ponosnim Triglavom je zažarelo solnce rešitve; zarja svobode in Veliki dan za vse Slovence, ter naše rodne brate Hrvate in Srbe.

Dolga in huda je bila naša borba, da smo si priborili zaželjeno svobodo. Na tisoče in tisoče slovenskih mladeničev in moč je padlo za domovino. Moril nas je obup in glad v teh težkih časih vsled pritiska nemškega militarizma. Celo blejsko in bohinjsko jezero bi lahko napolnili z našimi solzami in vse ljubljansko polje bi lahko pokrili z grobovi slovenskih junakov, padlih v borbi za naše osvobodjenje."

In glejte, v vseh teh kritičnih časih nismo obupali; nismo se bali ne smrti in ne sovraga. Vstrajali smo do zadnje sile, vstrajali smo do končne — zmage."

Tako vam kliče danes osvobodjena Slovenija in novorojena Jugoslavija iz dične Kranjske, zelene Štajerske, sinje Primorske in krasne Koroške.

Ouj o ta glas tudi ti, naše ameriška Slovenija!

Ko je tvoja starokrajaska mati krvavela iz številnih ran, ko je ža umirala vsled neznoznega gorja, — kaj si pa ti počela v tem času? Ali te ni bolelo srce, ko si čula o neznanem gorju v onih krajih, kjer je tekla tudi tebi zibelka? V zgodovinskih listih imam zapisano vse tvoje početje tekem zadnje svetovne vojne. Ali niso bili tvoji sinovi v minulih letih brezbrizni? Zaspani? Neodkriti? Strankarski? Mlačni? Ošabni? Živeli so v svobodni zemlji, pa niso dosti storili za naše osvobodjenje! Imeli ste med tem časom vsega v izobilju, mi smo stradali. Prosili smo vas pomoči, pa ste nam kazali hrbet. V dobi, ko smo se mi borili za naš obstanek, za posvečeno slovensko zemljo in svobodo, ste se vi pričakali, po nepotrebnem. Oj tužna nam ameriška Slovenija! Vhudi se saj

sedaj, sedaj ko je za skoraj prepomo!"

Ameriški Slovenci in Slovenke! To je klic naše stare domovine — danes. Osrmočeni, spokorni in ponižni moramo trkati na prsa z besedami: "Nostra culpa!" "Nostra culpa!" Zakrivili smo narodni greh. Žal nam je!

Da popravimo vse zamujeno je torej naša sveta dolžnost, da vstanemo kvišku in se združimo kot bratje in sestre osvobojenega slovenskega naroda. V starem kraju ne poznajo danes več medsebojnih mrženj, natolcevanj, strankarstva i. t. d. Vsi kot ena družina si podajajo prijateljske desnice. — In pri nas? Ali bo naše narodno sovrastvo ter nesloga trajala še dolgo časa? Kedaj bo napočila za ameriške Slovence doba narodnega združenja in prave bratske ljubezni? Zdravimo se torej in dvignimo kvišku svoja srea!

Uvedba zračne pošte po vojni.

Po končani vojni se bo marsikaj spremenilo, nesamo v ostalih svetovnih delih, ampak tudi pri nas, v Ameriki.

Ena izmed važnih izprememb, oziroma novih uvedb bo zračna pošta v Združenih državah za katero se bo vporabilo vse sedanje aeroplane in druge letalne stroje, ki opravljajo službo na evropskih bojiščih.

Dosedaj rabi pismo iz New Yorka do San Franciscu (razdalja 3191 milj) od 4 do 5 dni. Po novem sistemu bo pa trajala zračna pošta samo kakih 15 ur ozir. od solnčnega izhoda, do solnčnega zahoda. Glavna središče te poštne zveze bo mesto Chicago, Ill.

Tako se je izjavil kapitan Lipsner, načelnik državne zračne poštne zveze, ko se je nedavno mudil v našem mestu.

"V doglednem času bodo zrakovplovci prenašali vso pošto prvega razreda (pisma) med New Yorkom, Chicago in San Franciscom. Ljudstvo si sedaj niti predstavlja ne more, kako velika izprememba se bo izvršila v tem času v pogledu poštne obratovanja. Zračna pošta ne bo kaka draga potrata, ampak nujna potreba pri trgovini." — Tako je omenil kapitan Lipsner, ko so ga časnikarji vprašali glede te zadeve.

Veliki zrakovplovci "Capronivega" sistema lahko odpremo toliko pošte naenkrat, kolikor se iste prevozi sedaj s poštними vlakmi med New Yorkom in Chicago. Dosedanja brzina zračne pošte je 125 milj na uro; v kratkem se bo pa lahko doseglo z novimi letali do 200 milj na uro; torej bo trajala zračna pošta med New Yorkom in San Franciscom od 15 do 16 ur, ali od ranega jutra, do večera. Kako velikega pomena bo ta nova uvedba za trgovce in tudi za privatne kroge.

Ker leži mesto Chicago na središču ozemlja Združenih držav, bo skoraj gotovo to mesto tudi centrala nove zračne pošte. V kolikor je dosedaj znano, je dala ehikaška Trgovska zbornica vladi na razpolago večji kos zemljišča v bližini White City za centralno postajo poštних zrakovplovov.

Nova zračna poštna proga iz New Yorka do Chicago bo izpeljana sledeče: New York, Lehighon, Pa., Bellefonte, Pa., Clarion, Ohio, Cleveland, O., Brijan, O., Chicago, Ill. Na vseh teh mestih se bodo poštni zrakovplovci ustavljali. Ti zrakovplovci bodo lahko leteli v višini 2500—3000 čevljev.

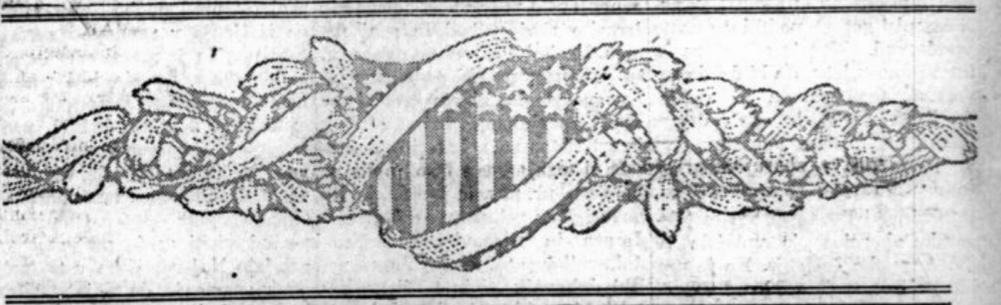
Ker ima vlada Združenih držav v sedanji vojni službi ogromno število aeroplanov, bo lahko mogoče iste vporabiti po vojni v to svrhu. Ni dvoma, da ne bodo čez čas nosili zrakovplovci pošte iz ene države v drugo, ali iz enega večjega mesta v drugega. Ti poštni zrakovplovci bodo opremljeni tudi z brezžičnim brezvojnim aparatom in bodo tako veliki, da se bode lahko prevažalo tudi osebe z njimi in sicer po 4 ali 5 naenkrat. Sedaj je v poštni službi že 25 zrakovplovov. Redno zračni poštni promet med New Yorkem in Chicago bo upeljan za prihodnje spomlad.

BRATA.

(Vojna črtica.)
 Meseca avgusta t. l. je poročal vojni dopisnik nekega chikaškega lista o tragični smrti dveh junaških Amerikancev, bratov ki sta skupno žrtvovala svoje življenje za svetovno demokracijo in svobodo.

ZIVEL PREDSEDNIK WILSON, ZAŠČITNIK VSEH ZATIRANIH NARODOV!

Slučaj se je vršil v neki mali vasici v Loreni, kjer je imel pešpolk št. — kratak odmor po hudem boju v bližnjih zakopih.

Nesreča je hotela, da je zadel drobec granate brata Josipa in Jurija N. N. tako nevarno, da so morali takoj oba prepeljati v bližnjo vojaško bolnišnico.

Vest o teh ponesrečenih bratih je užalostila vse častnike in vojaške stotnije D, kjer sta označena služila. Imeli so jih vsi radi vsled njihovih vrlin kot hrabra vojaka in ljubeča se brata. Nikakor niso zamogli razumeti, kako je prišlo do tega, da je kos granate smrtno nevarno ranil oba in naenkrat. — Usoda nikjer ne počiva, tem manj pa še na bojnem polju.

Zdravniki so torej oba brata takoj operirali in ju položili v postelji eden poleg drugega v vrsti ostalih operiranih tovarišev.

Kmalu po izvršeni operaciji se je pričela med njima borba za življenje in smrt. Padla sta oba v nezavest vsled česar je vsakdo nad njima obupal.

Šele čez več minut se je prvi malo zavedel, da je pričel obratiti svoje poglede na okoli, kakor bi hotel vprašati, kaj se je z njim zgodilo? Kakor mati skrbna in ljubeča usmiljena sestra (bolniška strežnica) se je sklonila k njemu in skušala kar najbolj mogoče lajšati mu hude bolečine. Zatem mu je tihoma šepnila na uho, da leži njegov brat poleg njegove in da je še popolnoma nezavest.

Brat Jurij se je šele po daljšem presledku zavedel, kaj se je z njim pred 3 urami pripetilo. Zatem se je obrnil na levo, in vrgel svoj pogled na bližnjo posteljo in potipal bratovo desnico s tresočim glasom:

"Josip, kako ti kaj gre?"

Brat Josip se je med tem tudi zdrnil iz nezavesti. Usmiljenke se je obrnila nato k njemu ter mu je lahko šepnila na ušesa:

"Vaš brat Jurij leži tudi tukaj poleg vas." Ves prestrašen in razburjen je vprašal potem Josip svojega brata Jurija:

"Čemu si pa ti v postelji? Ali si tudi ti ranjen? — Hudo?"

— "Da Josip; pravijo, da nas je ena in ista granata zadela."

— "Kako pa kaj s teboj Jurij? — Ali si tudi ti nevarno ranjen?"

— "Da, Josip. — Jaz sem zelo slab. — Ali tudi tebe tako boli?"

— "Jaz ne vem — Čutim le splošno slabost in da me moči zapuščajo. Čutim pa baš sedaj v svojem srcu še nekaj drugega dragi mi brat, česar ne morem opisati."

— "Kaj pa Josip?"

— "Jaz ne vem Jurij. — Ali se še spominjaš onih zlatih časov, ko sva se še kot mala dečka večkrat pričkala, kdo bo sedel ljubi materi v naročju, ali na kolenih?"

— "Jaz jo baš sedaj slišim, kako nama zopet lepo poje in pripoveduje mične povestice. Vse, vse tako, kakor pred leti. —"

— "Bila sva menda na potu v cerkev, ko naju je kroglja zadela. — To je baje vzrok, da tudi jaz odločno čujem, kako nama majina mati pripoveduje in razlaga sveto pismo."

— "O, če bi bila najina mati sedaj tudi v resnici tukaj!" je globoko vzdihnil ranjeni brat Jurij. — "Ali bi jo ti rad še enkrat zopet videl?"

— "Gotovo da, dragi mi Josip. Morda nama bo pa usmiljena sestra, ali kdo drugi kaj tako lepega povedal, kakor svoječasno najina draga mati? — To morava storiti. Če bi se nama morda kaj hudega pripetilo, bi bila najina mati gotovo potolažena, ko bi se prepričala, da sva bila oba pridna. —"

— "Jaz tudi tako mislim. Ali vendar — Jurij!"

— "Da?"

— "Če bi slučajno jaz prvi umrl, saj bodeš šel-ti domov in skrbel za drago mater?"

— "Obljubujem ti in prisegam dragi mi Josip. Ravno tako moraš pa tudi ti meni obljubiti, če bi smrt mene preje pobrala?"

— "Podaj mi desnico Jurij!"

Sedaj se je odigral v onem kotu bolniške sobe pretresljiv prizor, ki je privabil marsikateremu

gorke solze na lica. Prizor in trenotek, ko sta oba junaška brata podala roki v znamenje zaobljube in zadnjega slovesa.

— "Jaz se ne bojim ničesar," je mrmral Josip. Ako ozdraviš, bode vse prav tudi za mater. Najhujše mi teži srce vsled tega, če bova morala res za vedno zapustiti najino stotnijo D in vse najune drage tovariše. — Morda pa okrevava in se bova zopet veselo povrnila k njim nazaj. Dosti upanja nimam v to, dragi mi Jurij, kajti postaja mi vedno slabše. — Ne boj se dosti zame — Jurij! — Sedaj ne čutim noben bolečine več."

— Tudi meni pojemajo bolečine, dragi mi Josip. Vse bi bilo dobro, le zaspanec me tako stransko muči. — Ne boj se za stotnijo D, kajti naši fantje bodo že skrbeli za to, da jim ne uide noben Nemec."

— "Prav imaš. — Sedaj bom pa zopet malo zadremal. Zelo sem zaspan. — Z Bogom Josip! —"

— "Z Bogom Jurij! —"

Nato sta se oba umirajoča brata s težavo naslonila na blazinicu, medtem ko je stopil med njune postelje sivolasi vojaški kaplan. Usmiljena sestra ga je namreč opozorila, da se bliža ranjenoma bratoma zadnja ura.

Duhovnik je podelil obema zakrament sv. poslednjega olja in je opravil zanju potrebne molitve za umirajoče, ravno v trenotku, ko sta oba brata za vedno zaspala.

V neki mali farmerski naselbini Nove Anglije je prejela naslednji dan že postarana mati teh junaških bratov uradno obvestilo in sožalje povodom smrti ljubega sina Josipa in Jurija. — V tem pismu je bilo tudi označeno, kako ameriški narod časti spomin njihovih sinov. Kako ji daje priznanje, ker je oba tako lepo vzgojila in ju končno žrtvovala za domovino. —

V nekem kraju na francoskem bojišču so naredili vsi vojaški stotnije D. pešpolka št. — slovesno zaobljubo in prisego, da se bodo vsled smrti teh dveh bratov nad Nemec krvavo maščevali. —

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1895.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. nov. 1918 skupna izplačana podpora
\$1,474,816.62.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St.
II. podpredsednik: Math Jerman, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ahe, 620-10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompave, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivce, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Duada, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 29 St., Chicago, Ill.
Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 311-2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihail J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Piemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canad. 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikačje se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1915 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. J.

KRAJEVNIM DRUŠTVOM TER ČLANOM IN ČLANICAM K. S. K. JEDNOTE V DRŽAVI WYOMING NA ZNANJE:

Službeno se naznanja vsem članom in članicam K. S. K. Jednote v državi Wyoming, da smo prejeli dne 28. oktobra 1918 postavno dovoljenje ali charter za poslovanje v imenovanu državi. Od tega dne dalje je naša dična organizacija postavnim potom pripoznana od strani države Wyoming in sme kot bratska podpornica organizacija poslovati v omenjeni državi. To veselo in važno novico upam, da bodo vsa krajevna društva K. S. K. Jednote v državi Wyoming vzela na znanje in delovala po svoji najboljši moči v prosep in proevit K. S. K. Jednote.

Z bratskim pozdravom sem Vam udani

Josip Zalar, gl. tajnik.

Joliet, Ill., 4. novembra 1918.

Društva, zbirajoča prvo nedeljo tega meseca niso dobila pravočasno razpisa asesmenta števil 11-18. Vzrok temu je bila nepričakovana žalostna novica, ki sem jo prejel 29. oktobra, da je umrl moj brat Karol v Forest City, Pa. In ker sem se takoj drugi dan po prejemu brzojavke podal v Forest City, Pa., k udeležbi pogreba, radi tega mi ni bilo mogoče izdelati asesmenta pravočasno. Takoj ko sem se zopet vrnil nazaj izdelal sem asesment in istega 5. t. m. razposlal. Vsa društva, ki niso prejela razpisa asesmenta pravočasno za društveno sejo, prosim, da mi blagovolijo vsled zgoraj navedenega vzroka oprostiti. Delo, ki se je nekoliko zakasnelo, bude v najkrajšem času rešeno in zopet spravljeno v pravi tir.

Dalje tudi izjavljam, da govoriče, ki se širijo, da K. S. K. Jednota ne bo plačala več nego le polovico zavarovalnine dedičem pokojnih članov ali članic, umrlih za "Špansko influenco", so popolnoma izmišljene in brez vsake podlage. Jednota bo plačala dedičem pokojnih članov in članic popolno zavarovalnino v smislu članovega ali članicega certifikata. Društvene uradnike (ice) se prosi, da to članstvu pjasnijo. Članstvo K. S. K. Jednote naj ne veruje izmišljenim govoricam in naj se popolnoma zanese na poštenost in obveznost naše organizacije.

Z bratskim pozdravom sem Vam udani

Josip Zalar, gl. tajnik.

Joliet, Ill., 6. novembra 1918.

RESOLUCIJA, SPREJETA NA SHODU V NEW YORKU DNE 7. NOVEMBRA 1918.

Na veliki jugoslovanski skupščini v New Yorku, N. Y., dne 7. novembra 1918, katere so se udeležili člani narodno-obrambnih organizacij, Slovenske Narodne Zveze, Hrvatskega Saveza in Srpske Narodne Obrane, je bila, potem ko so naši prvoborniki dr. Hinko Hinković, član Jugoslovanskega Odbora v Londonu, in Don Niko Gršković, predsednik izvrševalnega odbora Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Washingtonu, D. C., razložila splošni položaj Jugoslovanov in raztolmačila odločno voljo celokupnega našega naroda v domovini, z velikim navdušenjem sprejeta naslednja

RESOLUCIJA:

JUGOSLOVANI, zbrani dne 7. novembra 1918. v New Yorku, N. Y., na narodnem zboru, izjavljajo:

z razloga, da je predsednik Združenih držav, Woodrow Wilson, dne 19. oktobra 1918, priznal v polni meri upravičenost narodnih stremeljenj Jugoslovanov po svobodi in povdaril, da imajo oni sami odločiti o svojih pravicah in o svoji usodi kot član velike družine civiliziranih narodov, in s tem priznal ne samo pravico samoodločevanja, temveč

tudi našo državno neodvisnost samo;

z razloga, da je Hrvatski Sbor prekinil vsako vez, ki je vezala naš narod s habsburško dinastijo in z avstroogrsko vlado, Jugoslovanski Narodni Svet je prevzel kot začasna vlada Jugoslovanov vodilne državne poslove ter mu je kot predstavniku Hrvatov, Srbov in Slovencev položila narodna vojska prisego zvestobe;

z razloga, da je avstroogrška mornarica danes pod oblastjo jugoslovanske narodne vlade v Zagrebu, ki jo je takoj ponudila Ameriki in njenim zaveznikom na razpolago;

z razloga, da je demokratični čut celega jugoslovanskega naroda, odgovarjaje duhu časa, nujno zahteva republikansko obliko naše bodoče države;

z razloga, da smo se mi tu v Ameriki, uživajoč dobre republiškega sestava, prepričali, da je našo državo, ki jo je naš narod v Zagrebu navdušeno aklamirana republika;

ZAKLJUČUJEMO:

da naj se izrazi globoko občutna hvaležnost američkemu narodu, vladi Združenih držav Amerike v roke predsednika Woodrowa Wilsona za tole simpatije, pomoč in priznanje opravičenih težej Jugoslovanov po svobodi ter za priznanje neodvisnosti jugoslovanske države;

da naj se Jugoslovanskemu Narodnemu Svetu v Zagrebu kot začasni jugoslovanski vladi izjavi da smo z dušo in telesom z njo in da se obvezujemo na vsako moralno in materialno pomoč, da se Jugoslovani in bivše avstroogrške monarhije in iz Srbije in Črne Gore ujedinijo v eni nerazdeljivi demokratični republiki.

Pozivamo posameznike in vse jugoslovanske narodne organizacije v Ameriki, da se izjavijo v tem zmislu in da delujejo v to svrhu ter da pozovajo in poblastijo Jugoslovanski Narodni Svet v Washingtonu, kakor to delamo mi danes, da prevede in izvrši te zaključke.

Odkritosrčna beseda.

Jugoslovanski Narodni Svet v Združenih državah Amerike je na svoji seji dne 7. in 8. oktobra 1918. v Washingtonu, D. C., temeljiti in vsestranski debati o splošnih razmerah v domovini in tu, kakor tudi o delovanju sedanjih vlade kraljevine Srbije, Jugoslovanskega Odbora v Londonu in Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Združenih državah Amerike sklenil (z vsemi glasovi) izvesti dr. M. Trivunca, izdati na celokupen narod proglas, v katerem naj se odkrito in resnično prikaže razvoj dogodkov in sedanjih položaj, s posebnim oziranjem na držanje srbske vlade napram vprašanju našega narodnega osvobodjenja in zjedinenja. Na podlagi istega sklepa je bilo poverjeno Izvrševalnemu Odboru Jugoslovanskega Narodnega Sveta, da ta Proglas izdela in objavi.

Izvršujoč ta sklep, podajata podpisana v imenu Jugoslovanskega Narodnega Sveta naslednjo ODKRITO IZJAVO:

JUGOSLOVANSKEMU NARODU HRVATOM, SRBOM IN SLOVENCEM V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Krfska deklaracija.

Krfska deklaracija od 20. julija 1917., se je po pravici smatrala za narodno pridobitev. Vlada kraljevine Srbije in Jugoslovanski Odbor, kot predstavnik Srbov, Hrvatov in Slovencev, sta v njej svečano in sporazumno povdarila edinstvo našega troimena naroda, nepopustno njegovo zahtevo, osnovano na načelu svobodnega samoodločevanja, da mora biti popolnoma osvobojen vsakega tujega jama in zjedinen v eni neodvisni državi, urejeni na najširšem demokratičnem temelju pri popolni enakopravnosti vseh treh narodnih imen. Naš narod je postavil v njej "problem svoje osvoboditve od Avstro-Ogrske in svojega zjedinenja s Srbijo in Črnogoro v jedno državo kot eno nerazdeljivo celoto." Ustave zjedinenje države — "podlaga vsemu družabnemu življenju, izvor in konec vseh oblasti in pravic" — naj bi prinesla ustavotvorna skupščina.

Resnica je, da se je odločevanju ustavotvorne skupščine nekako prejudiciralo z odredbo, da ima biti država Srbov, Hrvatov in Slovencev kraljevina z dinastijo Karagjorgjevića, kije "podala dokaz, da se z idejami in čustvi ne deli od naroda in da ustavlja narodno svobodo in voljo nad vse drugo." No, ta odredba je mogla biti po navadi cele deklaracije, samo želja, predlog, sugestija.

Mi v Ameriki smo vodili propagando za Krfsko deklaracijo najljubše in v najboljši veri, dokazujoč demokratični duh kralja Petra in upravičenost nade, da bo njegov sin Aleksander, ki je šel skozi težko šolo nesreče, kos veliki nalogi, ki mu je namenjena v bodočnosti. Pričakovali smo od kraljeve srbske vlade, da bo odločno zahtevala zjedinenje našega celokupnega narodnega ozemlja, ki se — kakor Krfska deklaracija po pravici povdarja, "ne more skriti brez kršenja življenjskih interesov celote."

Naše nade se, žal, niso izpolnile. Da je dal kralj Peter, kateri se ima za svojo krono zahvaliti volji naroda in ki je nekoč javno izpovedal, da ni nič drugega kot kronani predsednik republike in da je dal, pravimo, izza Krfske deklaracije svojo krono na razpolago narodu, ki ga je z njo ovenčal, da bi na ta način sprejel novo krono od celokupnega jugoslovanskega naroda, ako bi ga on odlikoval s svojim zaupanjem, bi

bil s tem — vrjetno je — osiguril in monarhijo i dinastijo. Žal, da je izostal ta, splošno pričakovani korak.

Kraljevina srbska vlada je, s svoje strani, začela delovati, namesto da bi povdarjala in zastopala pred zavezniki jugoslovanski program v smislu Krfske deklaracije, sedaj za Rrazširjeno, sedaj za Veliko Srbijo.

V pogledu prve se je imela šet zime sondirati ameriška vlada, z ozirom na drugo pa predložiti cel niz delstev, kakor tudi nedavne izjave Pašića, iz katerih je razvidno, da "bi se imelo, po njegovem mnenju, izvesti zjedinenje Jugoslovanov "pod egido Srbije."

Srbska mislja v Ameriki.

Ko je dospela pozimi sem Srbska Mislja, se je nudila njenemu načelniku g. Vesniču edina prilika, da razloži raz najuglednejši oder na svetu — v kongresu Združenih držav — urbi et orbi jugoslovanski problem in da brani in zahteva njegovo pravično rešitev. Kljub naši odločni zahtevi je g. Vesnič, očitno sledeč instrukcijam svoje vlade, opustil to edino priliko v zgodovini, govoreč o vsem, (samo ne o onem, o čemur bi moral govoriti: o pravičnosti jugoslovanskih narodnih težej. Na potovanju Srbske Misije skozi Združene države je govoril ameriški javnosti o Keltih, o umetniškem nedostaku Franklinovega spomenika o Washingtonu, ali o tem, kako daleč nosijo verdunski topovi. O jugoslovanskem vprašanju je molčal.

Sploh je nastopala Srbska Misija izključno kot srbska. Proseč ameriške pomoči za rekonstrukcijo Srbije, se ni hotela spomniti opustošenih delov, požganih vasi in upropačenih družin v Bosni-Hercegovini, v Sremu in drugod.

Kljub protestu pretežne večine naših izseljencev v Ameriki je srbska vlada držala za svojega glavnega konzula moža, ki je sam in preko svojih listov uporno deloval proti jugoslovanski ideji. Konečno ga je obsipala s hvalo in slavo.

Srbska vlada je odposlala v Ameriko podpolkovnika Milana Pribičevića kot šefa vojne misije za nabiranje jugoslovanskih prostovoljcev. Medtem ko je g. Pribičević deloval z vsemi silami na poverjeni mu nalogi, je častni generalni konzul kraljevine Srbije v New Yorku oviral direktno in indirektno po svojih organih delovanje g. Pribičevića, dokler ni moral konečno pustiti svojo misijo. Ko se je vrnil, so mu očitali, da je nevaren Jugoslovan, predvsem pa nasprotnik omenjenega konzula, s katerim se bili vsi uradni srbski krogi.

Vlada, ki je imela zastopati zjedinenje našega narodnega ozemlja v edinstveno državo, je imenovala poslanika na "dvoru" črnogorskega kralja Nikola, ki je hrabro in nikdar premagan črnogorsko vojsko izročil in izdal Avstriji in ki zagovarja v svojem bizantinskem licemestvu republiko Jugoslavijo — seveda s pogojem, da bi ji bil on gospodar. S samim imenovanjem poslanika pri Nikoli Petroviču, ki se brez tujega oboroženega spremstva ne bo upal vrniti ne v deželo, katero je izdal sovražniku, je srbska vlada moralno prisilila ameriško vlado, da tudi ona sprejme poslanika bivšega črnogorskega kralja — kar je na veliko škodo jugoslovanskega državnega ideala.

Splošno se sodi, da je pravi razlog za v diplomaciji brezprimeren postopanje s poslanikom Mihajlovičem njegovo delovanje za jugoslovansko idejo. On je brutalno kaznovan, ker je deloval za Jugoslavijo.

Medtem ko je srbska vlada, v protislovju s Krfsko deklaracijo, vedno in povsod delovala samo za Srbijo. Posvečano ali Veliko, si je prisvajala izključno pravico, da samo ona predstavlja avstroogrške Jugoslovane, zlasti brez soudeležbe Jugoslovanskega Odbora; "predstavlja" pa seveda v srbskem ali velikosrbskem smislu.

Že iz teh par dejstev sledi, da je srbska vlada delovala proti smislu in duhu Krfske deklaracije — da jo je prekršila. Ona torej ne veže nikogar več, zlasti v kolikor jo je mogoče tolmčiti kot protivno popolnemu samoodločevanju naroda.

No, mi se ne odpovedujemo samo Krfski deklaraciji, temveč tudi sedanjemu srbski vladi.

Vlada, ki je z Jugoslovanskim Odborom stvorila Krfsko deklaracijo, je nosila na sebi znak koalicijske, vsled česar se je mogla smatrati za izraz narodne skupščine, torej naroda, ki ni mogel, vsled okupacije po tujcih, izraziti potom volitev svoje mišljnje. Med tem pa je koalicijsko vlado zamenila vlada samo ene stranke, ki ima komaj večino v skupščini; in ker je tej že pred več kot štirimi leti — vspricho svetovne vojne — potekel mandat, težko, da bi tudi sama predstavljala pravo misel naroda kraljevine Srbije.

Današnja srbska vlada se torej ne more smatrati predstavnikom naroda kraljevine Srbije.

KAJ POMENI "EGIDA SRBIJE"?

Pašićeva "egida Srbije" krije v sebi tudi veliko nevarnost.

Vrhovni postulat deklaracije je zjedinenje troimena našega naroda in njegovega ozemlja v eno NOVO državo, v kateri bodo vsa tri imena popolnoma enakopravna, medtem ko bi imeli, po Pašićevem načrtu, vrniti avstroogrski Jugoslovani v obstoječo Srbijo. "Egida Srbije" ne znači samo, da bi se srbskemu delu naroda na škodo ostalih priznal poseben položaj, temveč da bi se s tem priori usilila monarhijska ustava in srbska dinastija.

To bi bila težka prekršitev narodne pravice samoodločevanja. Ta vrhovna narodna pravica se ne sme nikakor in pod nobenim pogojem izigrati.

MAGNA CHARTA JUGOSLOVIJE.

Mi se tem lažje odrekamo današnji Krfske deklaracije in srbske vlade, ker so svetovni dogodki temeljito izpremenili položaj Jugoslovanov.

Združene države Amerike so priznale "v polni meri pravičnost narodnih težej Jugoslovanov po svobodi". Odlični predstavnik največje svetovne demokracije je celo izrečno povdaril, da ima naš narod sam odločevati o svojih pravicah in o svoji usodi kot član velike družine civiliziranih narodov.

Ni nam treba danes žalovati za Krfsko deklaracijo, ko nam je priznani predvoditelj celega človeštva svečano priznal ne samo pravico samoodločevanja, temveč tudi samo državno neodvisnost. To je tisočkrat več od Krfske deklaracije. Izjava predsednika Wilsona od 19. oktobra je Magna Charta Jugoslovanov.

ZAČASNA JUGOSLOVANSKA VLADA.

Predsednikova izjava je veličastno odjeknila v naši tlačeni domovini. Hrvatski sabor je proglasil neodvisnost kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije in popolno odepitev od Ogrske. Stvorila se je provizorična vlada v Zagrebu, ki je prevzela politično vodstvo jugoslovanskega naroda in proglasila, da se vsi Slovenci, Hrvati in Srbi združujejo v eno neodvisno demokratično državo na narodnostni osnovi in brez ozira na današnje politične meje.

Madžarski guverner je izročil upravo reškega mesta in luke provizorični vladi, potem ko je slavni Jelačićev 79. polk pogol Madžare iz Reke. Provizorična vlada v Zagrebu bo zahtevala, da bo zastopana po svojem delegatu na mirovni konferenci.

Dokler imamo takega zastopnika, se moramo tolažiti nad izgubo današnje srbske vlade, ki je s svojo neiskrenostjo in dvorezno uprcpustila in sebe i — menimo — srbsko dinastijo.

Predvojne strankarske grupacije nimajo niti v Srbiji niti kje drugje več smisla. Staroradikalni kabinet je anahronizem. Gospod Pašić je skušal umetno utrditi svojo stranko, toda opazil ni, a gradi na pesek. Bilo bi več kot blazno, vezati se s stranko, ki je mrtvo telo. Seveda bodo tudi po vojni stranke, toda državno življenje bo teklo v vsem drugem tiru, kot prej.

Začasna jugoslovanska vlada v Zagrebu nikakor ne bo iskala stika s kako strankarsko vlado, temveč bo poiskala način, da stopi v direktno odnošaj s samim narodom v Srbiji in Črnogori.

Po našem mnenju se bo vršil plebiscit celokupnega našega naroda "brez razlike na sedanje dr-

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nepozabni soprog, oziroma oče

KAROL ZALAR,

dne 29. oktobra ob peti uri in 15 minut popoldne previden s sv. zakramenti za umirajoče v Gospodu zaspal. Pokojnik je bil rojen 5. maja 1882 v Borovniški fari na Notranjskem, ter je prišel v Ameriko pred 21 leti. Spadal je k dr. sv. Jožefa št. 12, K. S. K. J., S. D. P. Z., Woodman of the World in Elks.

Iskrena hvala vsem, ki so pokojnika tolažili za časa njegove bolezn, kakor tudi vsem, ki so mu izkazali zadnjo čast ob njegovi smrti. Najlepša hvala vsem darovalcem in darovalkam vevenc in cvetlic; posebna hvala pa še rodbinam John A. Težak in Josip Sitar iz Jolietu, Illinois za podarjene krasne vence.

Prisrčna hvala vsem sorodnikom in drugim, ki ste spremili našega nepozabnega soproga in očeta k večnemu počitku. Bog Vam tisočero povrni!

Ti pa naš dragi soprog in skrbni oče počivaj v miru v hladni zemlji. Nad zvezdami se vidimo!

Pokojnika priporočamo v molitev in blag sponin.

Zalujoči ostali:

Sarah Zalar, soproga,

Karol, Dorotija, Zofija, Marion, Lillian in Alice Zalar,

otroci.

Forest City, Pa., 5. novembra 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Potrtega srca naznanjamo tužno vest, da je naš ljubljeni sin, oziroma brat

KAROL ZALAR,

v najlepši življenjski dobi dne 29. oktobra t. l. moral zapustiti ta svet v 36. letu svoje starosti. Vzrok smrti je bila "Španska influenza". Pokopan je bil na pokopališču sv. Neže dne 1. novembra v Forest City, Pa.

Prisrčna hvala vsem, ki so pokojnika obiskali za časa njegove bolezn in smrti. Hvala našem častitemu g. župniku Rev. Tomšiču za njegov trud, kakor tudi vsem ostalim, ki so nas tolažili vsled prane izgube našega nepozabnega sina in brata. Bog Vam stotero povrni!

Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Naj v mi:u počiva in sveti naj mu luč nebeska!

Zalujoči:

Jožef in Marija Zalar, stariši.

Anton in Josip Zalar, ml., Uršula White in Franciška Susman, bratje in sestre.

Zavne meje" o temeljnih vprašanjih: o državnem zjednitju vseh Hrvatov, Srbov in Slovencev ter o republikanski ali mo-narhistični obliki bodoče naše države.

In kar in kakor bo narod odločil, to in tako bo. Voluntas populi suprema lex — volja naroda je vrhovni zakon.

Razume se, da mora biti plebisit iskren in resničen izraz na rodne volje. Da se to omogoči, priporočamo in predlagamo že sedaj, da se narodno glasovanje izvrši pod zaščito zvezdaste ameriške zastave, ki je celemu svetu simbol prave svobode in demokracije in ki je nam, Jugoslovancem, tako mila in sveta.

Pri tem glasovanju bodo imeli Jugoslovani na umu, da je Amerika, ko je stopila v vojno, odprla novo poglavje v zgodovini človeštva. Potem ko je osvojevala svojo svobodo, se ona sedaj vedešno bori, da se ta svoboda zgotovi tudi vsem drugim narodom. Po Kristovem vzgledu poziva tudi ona zlasti male in potlačene pod svojo močno okrilje. Ona nam kliče v spomin besede velikega Abrahama Linkolna: "Noben človek ni dovolj dober, da vlada nad drugim brez njegovega dovoljenja."

JUGOSLOVANI.

V tem velikem in usodopolnem času, ko se rušijo stoletni prestoli; ko pozivlja mož iz naroda, ki je na čelu najmočnejše demokracije na svetu, Habsburžana, napoklekne pred svoje, do večera robske Jugoslovane; ko ima ti sočletni san našega naroda postati resnica; se obračamo do tebe, jugoslovanski narod v Ameriki!

Ti poznaš naše delovanje in našo iskrenost. Smatramo za svoje dolžnost, da ti predstavimo, brez vsakega olepšavanja, današnje stanje jugoslovanskega vprašanja. Naši doma zadivljajo svet s svojo neustranjenostjo in modrostjo. Zanašamo se v revolucionarno jugoslovansko vlado v Zagrebu, ki je očitni dokaz volje celokupnega našega naroda in danes edina njegova pooblaščenka predstavnica. Stojmo z dušo in telesom z njo in za njo. Storimo vse, kar je mogoče, da ji, tudi s te strani Oceana, povzdignemo ugled in utrdimo stališče. Ona se ne bori ni za vlade ni za kralja, temveč da zagotovi našemu zjednitjenemu narodu Hrvatov, Srbov in Slovencev najsvetejše pravice, katere more vršiti kot narod in katera mu je kot rezultat sedanjih vojne zajamčena; pravi, da sam odloči o svoji usodi.

V to ime, pomozì nam Bog! V imenu JUGOSLOVANSKEGA NARODNEGA SVETA: Washington, D. C. 1. novembra 1918. Don Niko Grčević. Dr. Hinko Hinković.

Novice iz stare domovine.

(Jug. Čas. Urad. Washington D. C.) (Iz Ljubljanskega Slovencea od 1. VIII. 1918.)

Premoženje, ki zaplenili leta 1896, v Gorici rojenemu in tja pristojnemu gimnazijcu Jožefu Bramo, dalje l. 1873, v Gorici rojenemu in tja pristojnemu bivšemu municipalnemu uradniku Mariju de Bassa pl. Scherosberg in Hieronimu de Montegna, rojenemu 1890, v St. Petru ob Soči, bivšemu gospodarskemu uradniku v Ronkih, tačas odsotnemu, ker so osumljeni zločina proti vojni moči države; premoženje se zaplenili tudi žlitenemu Stefanu Dalleore iz Dubrovnika, črnovojniškemu enoletnemu prostovoljcu strelskega polka št. 37., in Mihailu Skrabalo iz Janjine, desetniku št. 37. strelskega polka, ki sta osumljena ubega k sovražniku.

Cene blaga v Zagrebu. — Zagrebške Novosti pišejo 10. avgusta: Ne samo, da je mnogo trgovin z oblekami zaprtih, temveč nimajo niti one, ki so ostale odprte, veliko blaga in oblek na prodaj. Cene so skrajno visoke, kakovost blaga pa je skrajno nizka. Navadna obleka (narejena) stane 1000 do 1200 kron, medtem ko računajo krojači, ki se trudijo dobiti dovolj blaga za obleko, za narejeno obleko po meri 1800 do 2000 kron. Isto je z volnenim blagom in bombaževino. Za moško srajco je treba plačati 70 do 100 kron; par nogavice stane 50 do 80 kron, en par blaga ali platna stane 70 do 80 kron.

Zagrebška Hrvatska piše 6. av-

gusta: "Istotako je nemogoče dobiti številne druge predmete. Hlačice potrebne iz plodovine je težko kje dobiti, nihče pa ne more kupiti vsakega, kar potrebuje. Isto se more reči o predmetih iz potovanja in stekla."

Drugi dan v Sarajevu. — Hrvatski Dnevnik iz Sarajeva poroča 9. avgusta:

Table with 2 columns: Kron, Kron. Rows include: kava (0.30-0.48), čaj (2.00-2.50), sladkor (0.80), maslo (1.50-2.00), mleko (0.32-0.60), jajca (1.60-2.00), meso (0.36), petrolej (16-25), revlji (50-60), arzene obleke (100-120), tobaki (3-4), ležalniki (5-8).

Samomor slovenskega vojaka. — Slovenski Narod poroča v številki št. 7. avgusta, da se je Jugoslovanski klub zavezal za zavedo nekoga slovenskega vojaka, ki je izvršil samomor.

Šolski vodja Schissl, rezervni častnik, je čital v nekem nemškem listu polemichen članek proti pri-tisnem jugoslovanske deklaracije, in med navedenimi imeni je našel tudi ime nekoga koroškega Slovenca iz Rožne doline, Simona Čereta, ki je spadal pod njegovo kompanijo. To ga je tako razjezilo, da je takoj sklenil, maščevati se nad njim. Začel ga je besno nadati pred celo kompanijo in ga je ponovno nazval izdajalec in vandita. Vsled tega so ga trije vojaki z nabitiimi puškami odpeleli v zapor. V zapora je prebil 14 dni in bil parkrat pripeljan pred Schissla, ki je z njim surov postopal. Nesrečni Černe je moral prestajati brutalno postopanje tega Tevtona, ne da bi smel ziniti le besede, ter je grozno trpel vsled ponižujočega postopanja tega častnika. Ta nesrečni Slovenec je takoj spoznal, da ga ne bo mogel nihče obvarovati preganjanj, katera so odredile višje oblasti proti Jugoslovancem, in da se mora zvezati na rokah in nogah, udati despotizmu svojega kompanijskega poveljnika. Da se reši preganjanja svojega predpostavljene, je izvršil samomor.

Jugoslovanski klub zahteva, da se upelje preiskava, da se kaznuje krivci in da se da odškodnina nesrečni vojakov družini, v kolikor je to mogoče.

Prodaja moke prepovedana v Zagrebu. — Zagrebški Obzor naznanja 23. avgusta: "Vsled transportnih težkoč je prodaja moke za tri mesece zabranjena. Javnost bo zopet obveščena, kakor hitro bo zopet moka na prodaj."

Zagovornik upornih mornarjev v Kotoru. — "Hrvatska Država" javlja v številki št. 22. avgusta, da se je napotil dr. Soukup v Kotor, kjer bo zagovarjal 50 mornarjev, obtoženih upora. Ta slučaj se bo obravnaval pred vojaško sodnijo 20. (O uporu na bojnih ladjah v kotorskem zalivu pred par meseci so poročali vsi ameriški listi.)

Prepovedan hrvatski list. — Az Ujsag poroča 22. avgusta: "Doznali smo iz Reke, da so tamošnje lokalne oblasti na podlagi instrukcij, katere so prejele od notranjega ministra, prepovedale izdajanje "Primorskih Novin", ki izhajajo na Sušaku in zagovarjajo jugoslovansko stvar. Vzrok prepovedi je ta, ker je ta list o priliki prihoda madžarskih otrok na Primorsko ostro pisal na račun Ogrske."

Izgnan češki časnikar. — Magyarország piše 15. avgusta: Iz Reke se nam poroča: Reška policija je doznala, da se je češki časnikar Jan Kvapil, glavni upravitelj češkega narodnega gledališča, udeležil jugoslovanskega zborovanja, ki se je vršilo 14. julija. Od onega časa je živel Kvapil v Crkvenici ter se je hotel sedaj vrniti na Reko. Policija ga je aretirala na pomolu ter je bil odpeljan na magistrat, kjer mu je bilo naznanjeno, da je izgnan iz dežele ogrske krone, torej tudi iz Hrvatske. Časnikar je zapustil Reko naslednjega dne.

GLAS DALMACIJE.

(Jug. Čas. Urad. Washington, D. C.)

Dne 20. junija t. l. je izročil predsednik Sabora kraljevine Dalmacije dr. Vieko Ivčević osebno v imenu deželnega odbora namestniku grofu Artemsu v Zadru naslednjo predstavko:

Kakor je mogoče razbrati iz glasov, ki krožijo po listih, po pregovorih, ki se vodijo v Budimpešti, in po drugih važnih znakih, se zdi, da se v merodajnih kro-

gih končno namerava reči vprašanje o pripadanju kraljevine Dalmacije in objednjeni ureditvi državnopravnih položaj Bosne in Hercegovine, katere bi na podlagi tega načrta anektirala Ogrska ali pa bi stopili z njo priložno v isti odnosaj kakor Hrvatska in Slavonija s posebnim banom in čelu uprave.

Z ozirom na take načrte se smatra deželni odbor kot predstavniki kraljevine Dalmacije in tolmarski narodni čutov in misli dolžni da svečano povdari, da se ne smejo p u sodi kraljevine Dalmacije ustvarjati nikakoli sklepi, ne da b postali ustavnega njenega predstavnitva in ne da bi ono na to pristalo.

Še leta 1861., posebno pa letu 1870, ko so stopili Hrvati in Srbi prvokrat kot večina v dalmatinski sabor, so izrazili željo po narodnem zjednitju na podlagi naravnega narodnega prava. Tem težnjam je dala duška adresa s bora leta 1871. V adresi iz leta 1902. je dalmatinski sabor zopet povdaruil, kako so dotedanje razmere utrdile prepričanje, globoko usajeno v srečo naroda, te dežele, da bi zjednitje dežel naj boljše zagotovilo naš narodni razvoj.

Ko pa je bila leta 1908. anektirana Bosna in Hercegovina, je dalmatinski sabor zopet povdaruil v adresi, o kateri se je odglasovalo v zasedanju 1. sta 1909., da tvori narod v Bosni in Hercegovini skupno z narodom v Hrvatski Slavoniji in Dalmaciji celoto, ter je izrazil željo, da bi se dala predstavnikom naroda v Bosni in Hercegovini dala prilika, da odloči sporazumno z enim in istim narodom hrvatskega in srbskega imena o vseh teh deželah o svoji nadaljnji bodočnosti. Dalmacija vedno težila po tesnem stiku s Bosno in Hercegovino kot naravnim svojim zaledjem. Žal, da se njene nade dosedaj niso izpolnile.

V dualistični upravi so ogrski interesi vedno prevladovali na prometnem polju. Železniški zvezi Bosne s Splitom pa so se stavile zapreke od strani Ogrske. Zaradi tega se zveza tekom štiridesetih let še ni izpeljala. Ako se je moglo dogoditi, ko ni mogla Ogrska sama po sebi razpolagati, se nam usiljuje skrb, da se bo ta položaj še poslabšal, ako bi vrhovna uprava prešla popolnoma v njene roke. Ta načrt se toraj protivi narodnim in gospodarskim interesom Dalmacije, v kolikor bi od nje odtrgal Bosno in Hercegovino.

No, ideja narodnega zjednitja se ni mogla omejiti samo na dežele, v katerih prebivajo Hrvati in Srbi, temveč se je morala po sami naravi stvari razširiti tudi na tretji del celokupnega jugoslovanskega naroda, to je, na brate Slovence.

Po svetovnih dogodkih zadnjih let se je ta ideja razvila v globoko neupahljivo prepričanje: Hrvati, Slovenci in Srbi so videli, da leži samo v njihovem zjednitju jamstvo za njihov obstoj in nadaljnji razvoj.

Tako je nastala majska deklaracija iz leta 1917., ki nosi podpis vseh hrvatskih, srbskih in slovenskih narodnih zastopnikov v dunajskem parlamentu; našla pa je živ odmev tudi v tej dežli ter odobrenje hrvatskih in srbskih zastopnikov v dalmatinskem saboru na sestanku dne 13. aprila t. l.

Načrti, o katerih se baje razpravlja, bi mogli odgovorjati kakanim imperialističnim tendencam, ne odgovorjajo pa upravičenim težnjam jugoslovanskega naroda ter bi vzbudili ogorčenje in nezadovoljnost, ako bi jih skušali izpeljati.

Deželni odbor kot tolmarev čutov naroda te dežele in življenjskih njegovih interesov se smatra dolžnim, priobčiti to Vaši prevzivenessi s prošnjo, da izvolite predložiti ta protest takoj Njegovemu veličanstvu.

Dalmatinski deželni odbor si je toraj postavil v tem protestu temeljno načelo: Edinstvo naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, in vsled tega ne dovoljuje, da bi se reševalo narodno vprašanje parcihalno — bodisi v frankovsko-Štadlerjevem smislu, bodisi v smislu koalicije (naši boljševiki pa zahtevajo samo slovensko republiko; opom. stavec.) Odločevati o tem, kam naj pripada Dalmacija ali Bosna in Hercegovina, izpašiti pa Slovenijo in Istro, tega deželni dalmatinski odbor ne dovoljuje, kajti tega ne dovoljuje pravilno razumevano narodno edinstvo.

Drugo načelo, jasno izraženo, je pravno narodnega samoodločevanja. To je naprejeno in namo za naslov donajskih in budimpeštanskih vladodržev, temveč tudi na adreso nekaterih naših političarjev. Niti koalicija, niti kdokoli drugi je pooblaščen, odločevati o podi narodnega ozemlja brez volilne volje naroda samega. Zaradi tega protestira Dalmacija, da bi se pregovarjalo o njeni usodi, da ni se pa nje pri tem ne vprašalo.

Ne protestira ona radi tega, ker bi bila ona proti narodnemu zjednitju, ker bi se branila stotiti v skupnosti s Hrvatski in Slavonijo, temveč se brani radi tega, ker se ji usiljuje kot pogoj tega zjednitja okovi, katerih ona v imenu bodočnosti jugoslovanskega naroda neče prenašati.

Načelo samoodločevanja naroda izključuje vsak faktor isven naroda samega, da se utika v naše zadeve. Edinstvo naroda pomeni, da vsi Jugoslovani: Slovenci, Hrvati in Srbi skupno uredijo svojo državo.

ZMAGOSLAVJE SLOVANSKE VZAJEMNOSTI.

Poročila o neupogljivem, neumornem in vstrajnem delovanju in brezprimerni požrtvovalnosti našega naroda v stari domovini morajo z občudovanjem navdahniti vsakega zavednega Jugoslovana. Oni, ki so izpostavljeni neizmernemu trpljenju in strastnemu preganjanju od strani avstrijske vlade, ne samo da vstrajajo pri svojem prizadevanju vkljub vsem grožnjam in zasledovanjem oblasti, temveč se vedno tesneje združujejo in vedno odločneje in odkriteje delujejo za popolno osvoboditev in zedinjenje celokupnega našega naroda. Naš narod v starem kraju je odvrgl od sebe vso bojazen, pa tudi mlajnost v narodnem oziru, in danes stoji ves narod — z neznanimi, sramotnimi izjemami — za svojimi voditelji v borbi za svobodo in zedinjenje. Izdajalec ni danes samo oni, ki dela proti narodu v prid tiranske Avstrije, izdajalec je proglasil naš narod v domovini tudi vsakega, ki se v dašnjem usodopolnem času ne udeležuje narodnega gibanja, ki se ne zaveda svoje narodne dolžnosti.

Jugoslovani v domovini stoje danes, izvzemši Šusteršiče, Štadlerje in Pilarje, kot en mož na braniku svoje časti in svojih pravic, za izvojevanje svoje svobode in samostojnosti. Tesna vez združuje Slovence, Hrvate in Srbe v tej gigantski borbi, ker vedo, da morejo le tedaj izvojevati svojo svobodo, ako bodo popolnoma složni. In te vezi postajajo z vsakim dnem tesnejše in prisrčnejše, delovanje pa vedno entonejšje, nastop popolnejši in odločnejši. Vse, kar more pospešiti našo borbo, kar more pripomoči do zaželjenega sadu te borbe, prejmejo vsi Jugoslovani, tako da vlada v njihovem prizadevanju najpopolnejša enotnost. En cilj — ena borba, to je danes geslo vseh Pugošlovancev.

Edinstveno prizadevanje Jugoslovancev je zadobilo močno oporo in pomoč v bratskem podpiranju Čehov in Poljakov. Vzajemna, medsebojna pomoč med temi tremi slovanskimi plemeni je ne samo potrebna, teveč je naravnost zahteva, kajti eden z drugim stoje in padejo. Zaradi tega so tudi slovanski poslanci v državnem zboru vedno tako odbočno držali skupaj, vz adujem času pa so zastopniki teh narodov sklenili med seboj trdno zvezo za izvojevanje obupnega boja in dosego končnega cilja.

Na velikem slovanskem kongresu v Ljubljani v dneih 17. in 18. avgusta, o katerem smo že poročali in na katerem se je ustanovil Slovanski Narodni Svet, je bil položen temelj tej tesni zvezi Jugoslovancev, Čehov in Poljakov. Za danes se omejimo na poročilo v Slovenskem Gospodarju od 22. avgusta o sprejemu čeških in poljskih zastopnikov, prihodnjic da bomo objavili natančna poročila o poteku zborovanja v slovenskih listih ter besne napade nemškega časopisja o priliki tega kongresa. Slovenski Gospodar piše o zahvali gostov za sijajen in navdušen sprejem:

Pozdrav Čehov in Poljakov.

Poslanec Stanek je dejal: Dragi bratje! Prišli smo kot gostje v vašo sredo, v vašo Ljubljano, zavedajo se, da smo močni le v skupnem delu. Ta naša skupnost mora preinngati končno vse naše neprijateljje. Prišli smo k vam z za-vestjo, da vršite veliko delo tu na-

našem slovanskem jugu, prilično smo k vam, da se radujemo z vami ob vaših vsehilih. Naj Rivi jugoslovanski narod!

NA BASKETU.

V hotelu Union je bila po sprejemu gostov prirejena od narodnega ženstva skupna večerja za došle češke poljske, srbske in hrvatske goste. Kot prvi je pozdravil došle goste podžupan ljubljanski dr. K. Triller.

Nato je nazdravil gostom predsednik Jugoslovanskega kluba dr. A. Korošec: Dragi bratje! Kadar sem vam govoril, da smo Jugoslovani z vami, da vas ljubimo, ste mogli dvomiti, da narod res misli tako, kakor sem vam za-trjeval. Danes pa je narod pokazal, da je enega sreča z nami, da čuti tako, kakor čutimo mi. Vi Čehi ste naši učitelji. Vam velje naša gorča ljubezen v prvi vrsti. Toda o tem danes ne bomo razpravljali. Toda, kar je bilo današnji dan velikih in važnih dogodkov, eno z mirno dušo lahko tu trdim, da je bilo najvažnejše, da se je vršil danes na ljubljanskih tleh prvi veliki in važni politični govor iz ust zastopnikov poljskega naroda. Visoko je vzplamtela ljubezen našega naroda do bratskega poljskega naroda. Bratom Srbom in Hrvatom stiskamo danes radostne roke. Bratje! Naša fronta je danes neprodorna. Drži jo naša ljubezen in nobena sovražna sila je ne prodre. V boju za veliko stvar bomo korakali proti skupnim sovražnikom in bodočnost je naša za vedno!

Za dr. Korošcem so govorili češki poslanec grof Skrabek, poljski poslanec Soukup, poslanec Petričič, Poljak dr. Czernecky, poslanec Vanek, podpredsednik bosanskega sabora Sunarič in poslanec dr. Budisavljevič.

Krasno sta nato proslavljala Jugoslovane še poslanca Kalina (Čeh) in Moračevski (Poljak.)

POZDRAV DR. JEGLIČA.

Veličastno je bilo v soboto zvečer v veliki dvorani Uniona. Dvorana nabito polna. Ob 9. uri so prišli združeni Jugoslovani, Čehi, in Poljaki. Zavladalo je nepopisno navdušenje. Pevski zbor je zapel mogočno: "Buči, buči morje Adrijansko." Ko se je podelil vihar navdušenja, je vstal predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in povdaruil:

"Prepovedano nam je govoriti, a ne morejo nam prepovedati čitati pisem." In prečital je pismo, ki ga je poslal ljubljanski knezoškof. Pismo se glasi:

"Slavni zbor! Srčen pozdrav in obilen blagoslov vsem slovanskim gostom z juga in severa. Složno naprej v smislu naših majniških deklaracij! V slogi je moč! — Anton Bonaventura, škof"

Nepopisno navdušeno je zavladalo po teh besedah po dvorani. Dr. Korošec je nadaljeval:

"Sreč nam igra veselja, ko vidimo med nami Čeha in Poljake. Bratje so nam ne le samo iz časov lepih vremen, ampak iz časa bojevo ko je Jugoslovan pripravljen iti z njimi v smrt za svobodo. Pogum velja! S svojim navdušenjem pa ste pokazali, da so si to bratska sreča in kako visoko cenimo Čeha in Poljake, in ta njih obisk dokazuje nam, da imamo na milijone somišljenikov za seboj, ki nas ne bodo zapustili. Zato ključemo: Živeli! Dobrodošli!"

Temu pozdravu gostom je sledilo veliko navdušenje navzočih, z galerije in po prostorni dvorani so pa stoji zapeli: "Hej Slovane!"

Govorili so še Čehi Klofač, Stanek in Vanek, Poljak Glombinski, Slovenec dr. Ribar, in Bosanec dr. Sunarič, ki je posebno povdaruil, da je Slovenski narod najdragocenejši biser Jugoslavlje!

LEPA SLAVNOST SE JE KONČALA OB 11. URI.

SKUPNA ZBOROVANJA IN RESOLUCIJA.

Ko se je sestavil Narodni Svet, kateremu stoji na čelu dr. Korošec, se je vršila seja Jugoslovanskega kluba, katere sta se udeležila hrvatski poslanec Šurmin in bosanski narodni voditelj dr. Josip Sunarič. Oba sta se udeležila živahne politične razprave, v kateri se je sklenilo, da z ozirom na trpljenje v ozadju in na fronti, na obupne prehranjevalne razmere in na razne dogodke na vzhodu, dalje z ozirom na nasilja

v Bosni, na tamkaj vedno hušje naraščajočo bedo in umiranje naše deee, zahteva klub sklicanje delegacij in državnega zbora. Klub pa je proti takemu zasedanju parlamenta, ki naj bi imelo edini namen spraviti pod streho davčne predloge, temveč zahteva redno zasedanje državnega zbora. Jugoslovanski klub ponovno protestira proti temu, da vlada onemogoča stik poslancev z ljudstvom, da zatira svobodo tiska ter prepoveduje vojakom čitanje narodnega časopisja.

Po seji Jugoslovanskega kluba se je vršilo posvetoovanje poljskih, čeških in jugoslovanskih poslancev. Po kratki razpravi, katere so se udeležili: Poljak Glombinski, Čeh Klofač in dr. Verstovšek, se je sklenila naslednja izjava:

"Konferenca, katere so se v Ljubljani dne 17. avgusta 1918. udeležili Poljaki, Čehoslovanci in Jugoslovani, se je bavila z vsemi kulturnimi, političnimi, socialističnimi in gospodarskimi vprašanji, ki se tičejo uresničenja samoodločbe udeleženi narodov, kakor tudi z vprašanjem, kako naj se trajno uredi razmerje teh narodov med seboj. Pri tem se je povdaruila popolna enodušnost vseh odposlancev, tako v vprašanju skupnega postopanja, s katerim naj se doseže skupni cilj.

GOVOR DR. TAVČARJA.

V soboto po seji Narodnega Sveta in skupnega posvetoovanja Jugoslovancev, Čehov in Poljakov se je vršila v "Mladiki" skupna večerja za goste. Ob tej priliki so se vrstili znameniti govori. Zupan dr. Tavčar je povdaruil, da je gospodovača v ljubljanski zbornici pred 50 leti izključno nemščina. Nemci so nas tlačili k tlom. Dnes so pa Nemci v Ljubljani le neznamna manjšina. Moč ideje je silnejša, kot bajoneti, silnejša kot ohiromelo nemško uradništvo. Ljubljana neče več biti sužnja nemške nasilnosti. Poglobili smo zvezo z našimi češkimi brati, in prvič smo pozdravili v Ljubljani poljske čete. Korakati hočemo skupno za enot in istim ciljem.

V Ljubljani smo doživeli zgodovinski čih: ustanovila se je zveza med češkim, poljskim in jugoslovanskim narodom. Ne strašijo nas več očitanja Nemcev, ki nas dolže veleizdajce. Mirno bomo korakali naprej za skupnim ciljem do — skupne zmage.

Poljak Glombinski povdaruil: Težko je bilo naše trpljenje, toda kakor je prišlo kršnanstvo potom mučenitva do zmage, tako je bila potrebna tudi za nas Slovane Kalvarija, preko katere bomo prišli do svobode. V naši državi ne bomo nobenega pritiskali, prostost vsakemu. Moč ideje in duha živi v nas. Ta moč bo privedla Slovane do velike bodočnosti. Češki poslanec Franta govori nato v slovensčini: Vsaka mati ljubi najbolj nesrečnega sina, in mati Slava ljubi vas najbolj, ker ste naveč trpeli.

POLITIČNA PREGANJANJA NA JUGU.

(Jug. Čas. Urad. Washington, D. C.)

Ljubljanski Slovencev poroča v številki od 1. avgusta t. l. primerjaj interpelacijo dr. Ravniharja v cenzurnem uradu.)

Poslanec dr. Korošec in tovariši so vložili na celokupno vlado naslednjo interpelacijo:

Od aprila 1918 sem so se preganjanja na jugu znatno poostrihla. Vse oblasti tekmujejo, da bi s težkimi udarci ali s šivankami vbrldli naš narod neprestano spominjale na njegovo neodvisnost, za vedno znova žalile in razburjale.

Glavni pritisk je naprejen proti jugoslovanskim listom. Vsi cenzorji — sodni, politični in vojaški — delajo po dogovoru, da odrežejo listom vsako svobodno besedo. V tem postopajo naravnost nagajivo. Kar je na primer v Graecu dovoljeno, v Ljubljani ne sme iziti, čeprav so graški listi v Ljubljani močno razširjeni. Proti temu nagajanju ni dovoljena nobena polemika. Celo objektivno obveščanje občinstva je nemogoče.

O važnih političnih dogodkih na primer o avdiijeni renegatov pri cesarju se je smelo poročati le tisto, kar je razposlal korens-podenčni urad. Različna "mešta" še vedno vsiljujejo tendenčne novice. List, ki navede, odkod je novice dobil, se ustavi (to se je zgodilo na primer Hrvatskemu Listu v Pulju.)

Mariborski Straži je vrhovno armadno poveljstvo prepovedalo razpošiljanje na fronto. Katera postava daje vrhovnemu poveljstvu take priavezi? Z drugimi jugoslovanskimi in mnogimi goskimi ter nemško-socialističnimi listi postopajo enostavno: mornariškemu in glavnim vojnopostnim uradom so dali ukaz, naj vse te liste prestrežejo in sežgo. Na glavnem vojnopostnem uradu v Trstu vsak dan izmaknejo vojnopostnim naročnikom velik kup naših listov.

Namesto domačih listov vsiljujejo vojakom ostudni renegatski list "Stajera" ki poizkuša vojake v slovenskem jeziku izneveriti svojemu narodu. V desetisočerihih iztisih ga razdeljujejo brezplačno, posebno številko s poročilom o avdicijem "pri cesarju," e. kr. narednikom armade so začetkom junija priložili "Stajera", ki je vseboval oster polemičen članek proti Slovincem. Pri 2. str. p. razdeljujejo "Stajera" službeno, torej nemško-radikalni strankarski list! Vojaški duhovniki so do bili od vojaškega poveljstva v Gradcu uka, naj delajo za hujšajoči list, čeprav je pospeševal procdrušinsko gibanje.

Zagreškemu "Glasu Slovenca, Hrvata i Srba" so brez povičarje odvzeli poštni debiti; ta list, kakor tudi Hrvatska država so v Bosni prepovedali.

Poleg civilnih oblasti uganjajo — kakor v vseh propadajočih državah — vojaške oblasti politiko na lastno pest.

Vsak mestni poveljnik je obenem policist, ki mora podajati tajna poročila o političnih dogodkih, osebnostih in listih. On mora organizirati ogledniško službo, on nadzoruje tudi civilne uradnike. Vojnadzorstveni urad nadaljuje svojo zlonosno delo, vendar je težiče na vrhovnem armadnem poveljstvu in v vojnem tiskovnem uradu.

Mestni poveljnik ljubljanski daje poročila o mišljenju mestnega župana in zahteva njegovo odstranitev, trboveljski mestni poveljnik preprečuje shode, daje tajna naročila s predlogi, naj se oproščenci iz političnih razlogov vpokličejo, uradniki prestavijo. Deželni predsednik na Kranjskem daje vrhovnim oblastim v političnih stvareh poročila neposredno in ne preko notranjega ministrstva. Reptilski listi dobivajo papir brez omejitve, vojni tiskovni stan komandira uredniške, vojaška poveljstva pa stavce.

Vojni tiskovni stan se je razvil v postransko vlado. Tukaj vse liste še enkrat prevahajo v tajnih poročilih. Tu se organizira reptilstvo in ogledništvo. Poročila se ne sestavljajo objektivno, marveč tako, kakor želi referent.

Drugi objekt preganjanj so shodi: zadnje tri mesece se prepovedujejo vsi javni shodi, čeprav ni za to najmanjšega povičarja. Kot razlog navajajo vedno kaj drugega: enkrat strah pred "nemiri", drugič razburjanje nemških sodržavljancev in podobno. V ravno tem času pa se vrše nemški shodi v slovenskem jezikovnem ozemlju, kakor na primer v Velikovecu, Cetlju, Mariboru, Ljubljani, Rogški Slatini, Slovenski Bistrici. Na Srednjem Stajerskem dovoljujejo shode, ker v zaključnem jezikovnem ozemlju ni nikake nevarnosti, shod volilec v čisto slovenskem jezikovnem ozemlju, na primer na Vrhniki, pa prepovedo. Očividno hočejo preprečiti vsak izraz narodnega mnenja.

Oproščence iz političnih razlogov vpokličejo, uradnikov iz službenih ozirov premeščajo. Nadzornika južne železnice Vrečka so na primer na ukaz železniceškega ministrstva brzojavno prestavili iz Maribora v Inost, samo vsled predloga nemškega narodnega sveta.

Ob sebi je umljivo, da se z vsemi temi preganjanji ogorčenje naroda le pospešuje, dočim ima država od tega samo škodo.

Vprašamo e. kr. vlado in posebno e. kr. ministrskega predsednika, notranjega in domobranskega ministra!

Ali so pripravljene, preganjanja na jugu takoj ustaviti in posebno shodni zakon pošteno in stvarno uporabljati ter opustiti preganjanja časnikov? Ali so pripravljene, odpraviti vikanje vojaških oblasti v cenzuro in shodno svobodo? Ali hočejo nastopiti da se na vrhovnem armadnem poveljstvu in v vojnem tiskovnem uradu ustanovljena neodgovorna

postranska vlada odpravi, tako da bodo celokupno politično upravo izvrševali edino civilne oblasti pod izključno odgovornostjo e. kr. notranjega ministrstva? Ali so pripravljene, pri vojaških oblasteh organizirano reptilstvo in ogledništvo odstraniti, saj da ostane tem oblastem zgolj vojaška delavnost? Ali so pripravljene, iz politične samovolje strahovnim uradnikom, posebno železničarjem dati polno zaodščenje?

PREGANJANJE ZAUPNIKA RUDARSKIH PAZNIKOV V TRBOVLJAH.

(Interpelacija poslanca Benkoviča in tovarišev, vložena dne 22. julija do domobranskega ministra in ministra za javna dela.) Pritožbo rudarskih paznikov in poduradnikov trboveljske premogokopne družbe je zastopal med drugimi tudi kancelist Josip Molek pri pritoževalni komisiji v Gradcu meseca junija 1918. Od tega časa zasleduje obrambno ravnanjstvo tega poduradnika, ker je po njegovem mnenju spiritus agens pritožb poduradnikov. Že koncem marca 1918, ko je bila akcija uradnikov za zvišanje draginskih dokladov v teku, katera akcija je imela uspeh ter se je končala z medsebojnim sporazumom, je obratni ravnatelj očital bivšemu Molekovemu šefu, zakaj ga ni predlagal perlustracijski komisiji, ki je takrat delovala v Trbovljah, da bi ga vpoklicala k vojakom. Tudi sicer je ravnatelj istemu šefu očital, zakaj Moleka ne spravi stran.

Te persekucije so trajale tako dolgo, da so imele končno zaželjeni uspeh. Ko je bila nedavno zopet v Trbovljah perlustracijska komisija, je inženir Holik zopet označil Moleka štajerskemu poveljniku Fashingu kot onega, ki ga je treba spravi iz rudnika. Podpolkovnik Fashing je je takoj oziral na to željo ter je skrbel za to, da je bil Molek vpoklican. Molek je sposoben samo za črno-vojniško službo brez orožja, in sicer kot pisar. Vsled tega je poslal Molek pritoževalni krajevni komisiji v Trbovljah pritožbo, bo, ker se ne sme brez zadostnih vzrokov, zlasti hudega zanemarjanja v službi, nikdar vpoklicati. Sploh Molek ne reflektira več na mesto v Trbovljah, marveč prosi za mesto pri e. in kr. vojaškem rudarskem uradu v Lubiji pri Prijedoru v Bosni. Molek ni zagrešil ničesar drugega, kakor da je nastopil kot zaupnik poduradništva. To je nov nezasišan slučaj terorističnega sistema, ki se ga poslužuje podpolkovnik Fashing v Trbovljah, da prepreči vsako stremljenje delavstva in poduradništva. To je njegov nezasišan slučaj terorističnega sistema, ki se ga poslužuje podpolkovnik Fashing v Trbovljah, da prepreči vsako stremljenje delavstva in poduradništva po izboljšanju njih materialnega položaja in da označi njih tozadevno delo kot upor.

Vprašamo e. kr. vlado, ali je pripravljena storiti potrebno, da se takoj popravi krivica, ki se je zgodila kancelistu Moleku pri promogovni družbi v Trbovljah?

PREGANJANJA SLOVENSKEH TRGOVSKIH AKADEMIKOV V GRADCU.

Poslanci dr. Korošec, dr. Verstovšek in tovariši so vložili na ministrskega predsednika in trgovskega ministra naslednjo interpelacijo:

Dvajsetorica slovenskih trgovskih akademikov, ki so v šolskem letu 1914—1915 obiskovali e. kr. trgovsko akademijo v Gradcu, niso bili izpostavljeni le nagajanju svojih tovarišev, marveč tudi ravnatelja, vladnega svetnika dr. K. Hassacka. Smatral je za prav, slovenske trgovske akademike ovaditi državnemu pravdniku kot veleizdajalec, vsled česar so imeli veliko neprilik.

Ko je pa videl, da s to ovadbo ni dosegel nobenega posebnega uspeha, je začetkom junija 1915 izdal razglas, s katerim je Slovincem prepovedal posluževati se materinega jezika, češ, da s tem izzivajo svoje nemške tovariše. Ravnatelj je pozabil na državni značaj zavoda, ki je ravnatko namenjen slovenskim deželam kakor nemškemu delu Stajerske in Korošice.

Vprašamo e. kr. ministrskega predsednika in e. kr. trgovskega ministra, dali sta pripravljene ravnatelja dr. Hassacka poučiti o njegovih dolžnostih?

Naslednji članek je povzet dobesedno iz triškega Edinosti:

Pod tem naslovom je objavil Henrik Tuma (doktorskega naslova se študira "proletar" namujejo in ga zato na rabijo) v dunajskem socialno demokratičnem mesečniku "Der Kampf" članek, ki naj pada kratak historjat tega vprašanja in obenem precizira stališče "jugoslovanske" socialne demokracije.

Članek ima vse znake Tumove domišljavosti: vse, kar so drugi napravili, je slabo, zagrešeno; le on in njegova "jugoslovanska" socialna demokracija imata jasno in pametna nazore; največja nesreča je torej za Jugoslovane, da jima ne sledijo.

Od Tume smo tudi vajeni, da se postavlja v navskrižje z resnico; no, takrat se je ta "jugoslovanski" socialni demokrat ponižal vrlu vsega še do zlobnih pitkanj in obrekovanj.

O majski deklaraciji trdi namreč, da ni nastala na narodnih delh Slovincem, Hrvatov in Srbov, temveč da je proizvod svetovne vojne, probuda londonskih konferenc od aprila 1917, modificirana po avstrijskem uradu za vnanje stvari (v originalu razprto tiskano). Na drugem mestu pravi, ad zahteva deklaracije po združitvi pod žezlom habsburskolotarinške dinastije pokazuje vpliv avstrijskega urada za vnanje stvari. (razprto tiskano.)

Na eni strani namiguje toraj na sporazum (londonske konference), a na drugi podtika servilnost nasproti avstrijskemu ministru za zunanje stvari. Z enim udarcem hotela bi ta plemenita duša očrtni jugoslovanski politiko navzgor in navzdol.) in servilnost nasproti avstrijskim vodilnim faktorjem zveze z avstrijsko vlado so predobro znane in ki grejo tako doleč, da se tam nekdanjim revolucionarjem ponujajo že ministrske stolice in da jih ministri, in celo šef generalnega štaba radi njihovega nastopa ob zadnji tsavki jasno hvalejo kot zaslužen element reda in miru; z eno besedo: kot najbolj zanesljive stebre avstrijske države.

Kako globoko je padla ta stranka s svojimi oportunistom, s svojo servilnostjo napram avstrijski vladi, to so pokazala očitanja, ki jih je Friderik Adler zalučal proti stranki na razpravi pred sodiščem. V karakterizaciji teh gospodov naj zadostuje dejstvo, da je socialno demokratična stranka pok. Stuergha prosila in od njega tudi izprosila, da je bil glavni urednik njenega glasila "Arbeiter Zeitung" med vojno od vojaške službe — oproščen. Neovirano izhajanje "republikanskega" "revolucionarnega" glasila je torej ta prepričani predstavitelj najostudnejšega absolutizma in največji tlačitelj vsakega neodvisnega časopisja ne samo toleriral, temveč celo smatral za "unentbehrlich" v javnem interesu. Kdor ve — in to ve danes že vsak otrok — kako težavno je doseči oproščenje tudi v slučajih čistične potrebe, ta bo znal, kaj pomenja oproščenje glavnega urednika socialnodemokratskega glasila. Ako se s tem primerjajo preganjanja, ki so jim bili izpostavljeni Slovinci, Hrvatje in Srbi, ki so bili na sumu, da so "jugoslovanskega" mišljenja, ta bo takoj znal, kako se je klanjal avstrijskemu ministru za zunanje stvari in kdo ni vžival njegove naklonjenosti. Tudi svetujemo Tumi, naj si prečita članek O. B. (Otto Bauer) v 11—12 številki "Kampfa".

Pa saj nam je "sodrug" Tuma sam najboljši dokaz. Tudi Tuma je bil v nevarnosti, da ga preganjajo; in zakaj? V starih policijskih informacijah so našli, da je vnet slovenski nacionalist. Seveda se mu je lahko posrečil dokaz, da so to "tempi passati", in da je on danes "internacionalen", "revolucionaren" socialni demokrat, na kar se je takoj vstavilo vsako nadaljno preganjanje.

In tak mož podtika jugoslovanskim politikom, da stojijo pod vplivom avstrijskega urada za zunanje stvari!

Lažnjivost tega podtikanja nja prekaša le še podlost, s katero g. Tuma namiguje na sporazumu z entento. (razprto tiskano). Od zdaj naprej bomo stavili "sodrug" Tuma v eno vrsto s frankovci in dr. Pilarjem: po značaju spadajo skupaj.

Morski valovi so podobni nekaterim možem, ki primajo z velikim humom do obrežja; odhujajo pa nazaj tih in pobiti.

Neka priprostra ženska v Ohio je celih 10 let preživljala svojega moža — pijanca. Ko je bil njen mož ubit na železnici, je ona ženska tožila družbo za odškodnino, menda za to, ker je toliko let zanj delala?

Ne spravljal na dan Jurčkovih slabosti, če jih imaš morda tudi sam dosti. Pometaj pred svojim pragom.

Otožnost je slaba uspavanka, zato se se je znebi ko greš počivat.

Vsaki tat bi bil rad najbolj popoln človek na svetu.

Sove so simbol modrosti, ker se držijo samo svojega dela in peklca.

NAZANALO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem prijateljem in znanecm, da je dne 3. okt. moja iskreno ljubljena soproga

Ivanka Peshel, roj. Žunič,

po večmesečni boleznii za vedno v Gospodu zaspala. Pokopana je bila dne 8. okt. na katol. pokopališču v Ely, Minn.

Pokojnica je bila rojena v vasi Vranovič pri Črnomlju na Kranjskem.

Tem potom se iskreno zahvaljujem Rev. Ogulinu za njegov obisk moje blagopokojne žene v bolnišnici v Minneapolis, Minn. Zahvaljujem se dalje iz srea sledečim družinam, ki so mi priskočile na pomoč ob času moje velike nesreče: druž. Josip Mantel, druž. Josip Svajcar in druž. Joe Peshel st. ter moji teti Mrs. John Peshel in njeni hčeri iz Clinton, Iowa. Hvala tudi društvu "Jutranja Zarja" za obilno vdeležbo pri pogrebu. Ti pa, nepozabna mi soproga počivaj v miru!

Frank Peshel, žalujoči soprog. Štefanija, Amalija, Maria in Ana, otroci. Ely, Minn., dne 30. oktobra 1918.

Izborno mazilo.

Ako vas tare revmatizem, protin in nevralgija, potrebujete kako dobro olje, s katerim se mažete zunanje. To zdravilo rabite morda že takoj: poskusite ga in se boste prespriali o njegovi izbornosti. Ni vam treba odlašati. Vzemite

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), katero ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. To zdravilo se samo priporoča kot najboljši liniment za take bolezni. Izborno zdravilo, ako imate okorele mišice in sklepe, kake poškodbe in vsakovratne druge bolečine na telesu. Vzemite ga, kardarkoli je vam treba kakoga mazilnega krepčila. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 30 in 60c.

W. SEVER & CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Zahtevajte!

Slaba zdravila — kojih je brezštevno — nikdar ne pomagajo bolnikom; dobra zdravila pa bolnikov nikdar ne varajo. Čitajte sledeče pismo, katero smo pravykar prejeli: "Potter, Neb., 21. oktobra 1918. — Pošljite mi zopet nekaj Trinerjevega ameriškega grenkega zdravilnega vina; brez tega zdravila bi danes jaz ne bila več živa. Vsakdo, kdor ima slabo spanje, ali kako bolečino v želodecu naj rabi to vino. Meni je izborno pomagalo. S poštvanjem, Vaša Barbara Dvorak." — Da boste imeli jednake uspehe, morate odločno zahtevati Trinerjevi ameriški eliksiri in ne jemljite ponarečaj. Dobiva se vseh lekarnah po \$1.10. — Ako se hočete iznebiti nevralgije, revmatizma, hrbtobola, izpahkov in oteklin rabite Trinerjevi Liniment, ki hitro in

zanesljivo pomaga. Cena 35 in 65c v lekarnah, po pošti 45 in 75c. — Od sedaj naprej je mogoče dobiti Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino, Trinerjevo "Angelle" grenko toniko in vsa druga Trinerjeva zdravila izključno le v lekarnah, ali pri prodajalcih zdravil. Ker je sedaj Trinerjevi laboratorij do skrajne meje zaposlen z izvrševanjem naročil za lekarne in vlado — za razne zdravilne potrebščine — vsled tega ne pošiljamo več naročil drugim trgovcem. Prosimo vas, da se pri nakupovanju Trinerjevih zdravil obračate zanaprej edinole na lekarnarje, ali na prodajalce Trinerjevih zdravil. Joseph Triner Company, 1333—1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 60. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjskem Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1918: Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa. I. tajnik: Frank Trempus, 5146 Carnegie St., Pittsburgh, Pa. Zastovnik: Jurij Gregurac, 4517 Butler St., Pittsburgh, Pa. Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Locelhart St., N. S. Pittsburgh. Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000, \$500 ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden.

Slovinci in Hrvatii, kateri še niste pri robnem društvu, spadajoče k K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva. Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva ogledati pri II. tajniku Frank Golobčič, 5212 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolii in ravno tako zopet ko ozdravi.

JAKOB STAUDOCHAR

9620 Avenue L, South Chicago, Ill. Telefon: So. Chicago 1236. se priporoča Slovincem in Hrvatom. Prodajam in razvažam premog in drva, solim pobitve in opraviljam ekspresne posle. Svoji k svojim!

Španska influenza.

V sedanjem času razširjanja kužne bolezni španske influence, morali bi se zelo paziti, da se je obvarujete. Kadarkoli opazite vnetje oči, tok nosnice, bolečine v hrbtu, glavobol, bol udov, mrzlico, vročino in splošno oslabeost, priporočamo vsem sledeča navodila kot najboljše sredstvo za obvarovanje proti tej bolezni: Granje in izpiranje grla in nosa s Severovim Antiseptolom, kateri naj se vporablja raztopljen, vzemite po en del tega zdravila na tri dele gorke vode. Ko se počutite z mrzlicco ali takoj za pričetkom kihanja, vzemite takoj eno ali dve Severovi tablete za prehlad in gripo in ponovite na vsake tri ure, dokler vsa čreva ne pričnejo dobro delati. Ako se vas prime kašelj, tedaj vzemite še Severov balzam za pljuča. Pojdite v postelj, vzemite kakšno goriko ko pijačo, da se dobro spofite. Če se pa še ne čutite boljše, potem pa hitro pokličite zdravnika in naredite vse kar vam on svetuje. Gori navedena zdravila bodo veliko pomagala, da se obvarujete prej influence, zatorej je zelo umestno, da imate vedno sledeča zdravila pri rokah doma. Prodajajo se v lekarnah, po sledečih cenah: Severa's Antiseptol, 35 centov; Severa's Cold and Grip Tablets, 30 centov in Severa's Balzam for Lungs, 25 in 50 centov. Ako vam je nemogoče dobiti ta zdravila v vaši domači lekarni, potem jih naročite naravnost od P. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa. (Advertis.)

Pomnožite svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zalogi ter razpošiljam raznovrstne suhe rastline, cvetja, jagode in korenine, take, ki izvirajo iz vseh delov sveta. Pišite po moj brezplačni cenik. Knjiga "Mali domači zdravnik", ki stane samo 25 centov, obširno opisuje veliko število rastlin in daje navset, za katere bolezni in kako se naj rabijo. Ne odlašajte, naročite takoj to poučljivo knjigo. MATH. PEZDIR, P. O. Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

ČENJ. ČLANI IN ČLANICE TER ČITATELJI! Kupujte pri tvrdkah in podpirajte trgovce, ki oglašujejo v naših listih!

Ne strašite se! Vaš denar je varen!

Če tudi je razglášena vojna, se vlada ne boče polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3% obresti na hranilnih ulogah 3% Obresti ako nedvignjene, se priprišejo h glavnici in se tako szept obrestujejo. Pri nas bodeš vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezličnem brzjavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Oddajamo v najem varnostne škrinjice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Naše banka je depositni urad za zvezno poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank JOLIET, ILLINOIS Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

Telefon: Canal 80 **Martin Nemanich** SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA 1909 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill. **Rojaki Slovinci vedno dobro došli!**

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.
(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)
Nemško spisal Jan. Spillman S. J. Postovenil

Nadaljevanje.

Katra mi je odprla in mi je že v vezi očitala, zakaj da prihajam se zdaj, ko me je Verenka čakala ves dan; ravnokar je odšla ven. Potem, zakaj da sem pripravil Verenki toliko skrbi in solza z svojim življenjem v Parizu. Če bi ne vedel, da Katra govori vse iz ljubezni do Verenke, bi se še hudoval nad njo. Tako pa sem se je skušal brž odkrižati in sem vprašal po Verenki niti. Sel sem gori v izbo k njej in jo našel, ko je pletla po svoji navadi. Tudi ona me je okregala kakor Katra, le bolj milo, in pripovedovati sem ji moral vse, kar se je dogodilo v Parizu. Izpil sem ž njo skledico kave in čakal nekaj časa; Verenke pa le ni bilo nazaj. Pa lovilo sem se tedaj in odšel proti domu.

Dan se je že nagibal, in bil je že čes vrniti se k materi. Nikoga drugega nisem dobil pri njej kakor Verenko.

Kakor druge dneve, je prišla tudi danes k bolnici, da poplete in se kaj pogovori pri njej. Ko sem vstopil, je hitro vstala in mi stegnila obe roki nasproti.

"Damian," je rekla in zadrževala solze, "mati mi je povedala vse. Odpusti mi! Vsega sem krija jaz. Nikdar bi ne bila smela verjeti kar so obrekovalno govorili o tebi, dasi mi je brat to govornje potrdil. Morala bi bila govoriti vsaj s tvojo materjo o tem in štiti svoje pismo. Sedaj moram in hočem trpeti kazen za to. Oče Sekundus prav govori: Ti si navezan na svojo objubo, in jaz se nočem ustavljati, da bi je ne izpolnil Bodi srečen, Damian! Moli hočem zate! Zate in tvojo nevesto! Zdej pa z bogom! Veni, da tudi tvoje srce krvavi. A Bog in sveta njegova Mati bosta že našla zdravila za njimi ranjeni srca!"

Po sestersko me je poljubila na čelo, in gorka solza je padla iz njenega očesa na moj obraz, potem pa se je odrgala od mene. "Zbogom! Bog bodi s tabo! Ne išči me več, to bi mi zadalo le novih bolečin. Bodi srečen!"

S temi besedami je odhitela iz hiše, ko si je naglo osušila solze. Gledal sem ves zmešan za njo in sem videl, ko je izginila v vratih cerkve sv. Ožbalda. Občudoval sem jo bolj ko kdaj prej. Kakor odločno je zatajila in žrtvovala svoje srce, ko sem se jaz tako obotavljal!

Tudi mati je jokala, ko sem stopil k njeni postelji. "Hotela sem poravnati in sem vse pokvarila," je vzdihovala. "A bodi miren, otrok! Bog bo že našel sredstva in poti, da ne izgubiš tega bisera."

VII. KNJIGA.
Toulerije.
XXXIV.
Vihar se bliža.
Prvi teden meseca vinotoka sem prejel pismo od velikega sodnika Keyserja. Šele sedaj sem verjel, kar sem že čital v časnikih, da je kralj sprejel novo ustavo. Veliki sodnik je pisal, da je kralj storil to skoro gotovo le radi tega, da zabrani hujše zlo. Upa, da odvrne marsikaj slabega, ker mu nova postava pušča pravico, zabraniti vsak zakon, ki mu ni po volji. Tudi krivične postave proti cerkvi misli polagoma odpraviti. Kralj je zopet zadovolj svojo moč in zdi se, a se bodo stvari v bližnji bodočnosti obrnile v miren tok. Narodni zbor je razpuščen in na njegovo mesto se prvega vinotoka zbere postavo-dajalna skupščina. Tudi ni sedaj nobenega vzroka, da bi odklopili švicarske polke. Na kar je Keyser še pripomnil, da lahko skrajšam svoj dopust, če hočem, ker je narodni zbor razen drugih pomislil tudi iste, ki so pomagali pri kraljevem begu.

utu sodniku natančneje razložil, kaj mislijo o nas Erlich in drugi švicarski državniki.

V prvih dneh sem pisal Izabeli obširno pismo o svojem potovanju in sem priložil tudi dve sliki: Zug z jezerom in krasnimi gorami v ozadju ter Zurlaubenski dvor z vrtom.

Izabela se mi je toplo zahvalila za pismo in sliki; pisala mi je, kako se je oče od srea smejal, ko je slišal, kako sem pokoril šolskega učitelja. Radi slik je omenila, da je pokrajina Zuga čudovito lepa, Zurlaubenski dvor pa da ni nič posebnega. Za medene tedne pa bo "stari zaboj" prav prijeten. H koncu me je še lepo pozdravila in me povabila, naj obiščem očeta in njo na fihem gozdnem dvoru pri Etampu, ker se niso še odločili, zapustiti prijazno gorsko zatišje in priti v Pariški hrup.

Na to pa za sedaj nisem mogel misliti, ker sem haš prišel z dopusta in nisem mogel brž prositi za drugega. Da pa je Izabela imenovala dvorec botra "stari zaboj", me je nekoliko jezilo.

Zima mi je potekala v službi. Če nisem imel opravila v vojašnicah, sem si doma krajšal čas z risanjem in slikanjem. S politiko se nisem bavil mnogo. Postavodajalna skupščina je postajala od dne do dne drznejša napram kralju. Sit sem bil že tistega puhelega govoričenja o svobodi in enakosti, o tiranstvu in popih, ki so bili z njim napolnjeni listi in govori, a bi zakrili hlapčevstvo in nasilnost, kakoršne ni bilo kmalu. V postavodajalni skupščini je bila le majhna zvesta kralju in se je hotela držati ustave, in ta manjšina se je manjšala vedno bolj. Velika večina je bila odkrito republikanska ter je očitno delovala na to, da se kralj odstavi in vpelejo ljudovlada. Bolj zmernej med njimi so se imenovali "ravnina" ali žirondisti, drugi pa so bili ostrejši in so se navduševali za "eno in nerazdeljivo republiko." Ti so se zvali "gora".

Pomlad leta 1792, so imeli vso moč v rokah žirondisti, in iz njih srede so bili izbrani ministri. Ti so koncem aprila prisilili kralja, da je napovedal Avstriji vojno, ker se je bila zvezala s Prusko. Vojni minister nas je hotel poslati na mejo. Prekučeli so že davno nameravali spraviti nas od kraja, da bi bil on brez pomoči prepuščen njihovim silam. Mi pa nisemo pustili, da bi nas poslali na mejo, ter smo se sklicevali na pogodbe s Švico, ki so določale, da gremo na bojišče le tedaj, če gre tudi kralj sam.

Na veliki petek je postavo-dajalna skupščina razpustila vse redove, ki so se bavili z vzgojo in bolniško oskrbo. Tako so postale usmiljene sestre žrtev nove "svobode". Istočasno so prepovedali duhovniško obleko in samostansko objubo in slednjic so sklenili, izgnati vse duhovnike, ki so se branili priseci na ustavo. Nad 50,000 duhovnikov bi moralo tedaj v imenu "svobode" zapustiti domovino. Kralj pa se je pogumno uprl tej postavi. Tedaj je zahtevala postavodajalna skupščina, naj se zbere v Parizu 20.000 prostovoljcev. Imeli so pri tem prozoren namen, prisiliti z njim kralja, da popusti, ali pa mu vzeti krono in življenje. Med temi 20,000, katere naj bi odpotali vsi okraji Francije, da v njih imenu obnovne zavezno slavnost, bi bilo najmanj 19,000 jakobincev. Kralj bi bil izgubljen, če bi dopustil, da imajo jakobinci tako vojno moč, zato se je uprl tudi temu, da bi se 19. junija zbrali ti prostovoljci.

Radi tega sta privedla Santere in Saint-Huruge (b. Sentiriz) svojo drhal oboroženo s cepini v skupščino in od tam v Tuilerije. Čez štirinajst bataljonov nagodne brambe je branilo grad in vrt; vendar so bili tako nezanesljivi, da je drhal izsilila vstop in cele ure tulila in razsajala, vihteč svoje cepine krog kralja in kraljice, grozila njenemu življenju in ju obkladala z najgršimi psovkanmi. Kralj si je moral nadeti umazano rdečo jakobinsko cepico in piti na zdravje naroda. Mesar Legen-

dre ga je v obraz imensval izdajalca. Drhal je rjula: "Proč z vrom. 'Veto' se je zvala kraljeva pravica zavreči od zhožnik sklenjeno pogodbo.) Častno pa je za kralja, da se ni dal upogniti od teh divjih izbruhov ter ni preklecal prepovedi postav, ki je zahtevala, naj se duhovni izženejo. Ravno tako ni dovolil, da bi se zbralo 20.000 prostovoljcev v Parizu.

Poročila z bojišča so večala razburjenje v Parizu. Že začetek boja proti Avstrijem v Belgiji je bil za Francosko sramoten. Zdej pa je prekoračilo mejo 80.000 Avstrijev in Prusov. K tem je prišlo še 21.000 izseljencev pod poveljništvom obeh kraljevih bratov, kar je seveda povzročilo, da je narod imel kralja za sovražnika ranoeske države.

Dne 11. julija je skupščina razglasila, da je "domovina v nevarnosti". Brissot pa je trdil, da je to le radi tega, ker eden mož slabi narodno moč. Nikar da bi se bali pruskega in avstrijskega kralja, treba marveč udariti na Tuilerije, in zadeta bosta tudi panadva. To je bilo jasno povedano; najprej udariti notranje sovražnike, kralja in vse, ki so njegovi pristaši, potem zunanje sovražnike. In to je odsihmal postalo geslo.

Zvezna slavnost, ki se je praznovala 14. julija, je dala povod, da so od vseh strani sklicali obtožence skupaj. Od prostovoljcev ki so se prijavili za vojsko, jih je odšlo le malo na bojišče, in že 26. julija so nameravali z orožjem napasti Tuilerije, za kar je hotel Sauterre spraviti na noge 40.000 mož oboroženih s cepini. Napad se, sicer ni izvršil, ker ni bilo še zadostnih priprav. Ko pa je za nekaj dni došel v Pariz bataljon Marsejev (iz mesta Marseja na južnem Francoskem), so javno proglasili, da bodo ti razorožili švicarski polk in udarili na Tuilerije.

Na večer tistega dne, ko se prišli Marsejci v Pariz, sklical je polkovnik Bachman častnike našega polka v svojo vojašnico k razgovoru. Razložil nam je vse stvar in ni skrival nevarnosti. Sklenili smo naše vojašnice utrditi za obrambo in napraviti potrebne korake, da dobimo več streliva in naših osem topov nazaj, katere nam je vojni minister odvezel pred dvema letoma.

Vsi častniki so soglasno potrdili, da vlada v polku, posebno pri desetnikih in narednikih, najboljši duh in da je njih zvestoba popolnoma zanesljiva.

Odposlanstvo častnikov, kateremu sem pripadal tudi jaz, je odšlo še isti večer k polkovniku D'Affryju. Vso pot je šla drhal za nami, in skoraj bi bili morali rabiti orožje. Posebno je bilo nekaj opitih Marsejev, ki so nas spremljali s klici: "Smrt Švicarjem! Smrt tiranu! Proč z debelimi vetri! Na svetilko z vsemi plemenitašarji!" Še celo kamenje je letelo za nami.

Polkovnik nas ni sprejel prijazno. V njegovo opravičenje naj povem, da je bil radi starosti in bolehnosti že nesposoben za službo, ki jo je še opravil. Toda imeli so ga tudi za prijatelja jakobincev! Smešno ga je bilo videti, kako je stal v ohlapni spalni suknji pred prožnim širokoplečim majorjem Bachmanom in nas je najprej z rečnim glasom ozmerjal, da smo s svojim nepotrebnim sprevodom razdražili ljudstvo in je privabili pred njegovo stanovanje. Bachman pa se nidal ostrašiti in mu je jasno razložil naš položaj. Če noče polkovnik nič storiti za rešitev kralja in polka, mora vzeti častniški zbor sam to skrb nase. Polk je pripravljen umreti za kralja; da bi se pa dali brez brambe v vojašnice poklati od te drhali, nima nobenega pomena. Polkovnikova dolžnost je, da nam preskrbi vsaj zadosti streliva.

(Dalje prihodnj.)

FARMA NA PRODAJ
po niski ceni!
Ker se ne mislim seliti na farmo, prodam iz proste roke 40 akrov zemljišča (poraščena z gostim drevjem) v eveteči slovenski farmerski naselbini na Willard, Wis. Zemlja je zelo rodovitna in se nahaja blizu železniške postaje in slovenske cerkve.
Nadaljna pojasnila daje lastnik:
Frank Umek
2054 W. Coulter Str.
Chicago, Ill.
(Advertis. No. 44, 45.)

Kako zamore človek upati v boljšo bodočnost, če nima sam v sebi zaupanja!

Praviden človek vedro presodi, kaj je zanj najboljša da zna in najboljša da dela.

TELEFON CANAL 6027
Frank Grill's Dairy
Prva slovensko-hrvaška **MLEKARNA**
1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois.
Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjstvom slovenske čikaške naselbine.
Mleko razvajam strankam po hišah točno vsak dan.
Z velespoštovanjem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!
Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali šake druge tiskovine, obrnite se na največje slovensko tiskarno v Ameriki, na
NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam priporočamo zelo pripravne Vplavne knjižice za članice in članice, izdelane v malom formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter podobne. Tiskane imamo tudi **Bolniške liste**, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.
Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!
OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.
Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povziranje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper drgnjenje na vseh številnih potrebiščih naših, a novi vojni davki nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebiščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče drgniti v okoli priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino
torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devdeset odstotkov povzročenih in spodbetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen blag zlotvorni tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudoče vino. V zadevi zabasavnosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navduše slaboče, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rado nadlegujejo ženske ob premembni fitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite ga v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT
in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju, nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin
je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščaje in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

JOSEPH TRINER CO.
Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

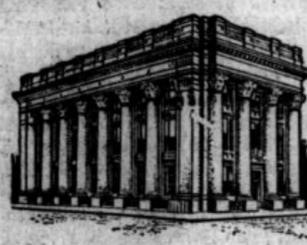
MARIJA SLUGA
1828 W 22nd St. Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
Izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena **BABIČA**
se ugodno pripravlja na vse vrste in hrvaških otrok in ogrejem otrok.

Tvrđka E. Bachman, inkorp.
ZASTAVE, REGALJE IN RAZNE DRUŠTVENE POTREBEČINE.
2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Lawndale 441.

TISKOVINE
Posebne cene za slavna društva, cerkvene in šolske upravitelje, trgovce in zasebnike.
500 papirjev \$2.00
500 kuvert 1.75
250 vel. kuvert 1.75
500 vstopnic 1.50
Bolniške liste, nakaznice in podobne po istotako niski ceni.
Pišite nam za ceno predno narotite pravila in tiskovine kje drugje.
AMERIKANSKI SLOVENC.
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitenem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v **NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLLETU.**

3% Narastle obresti so polletno pripisujejo k glavnici, **3%** ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.
Joliet, Illinois.
"LJUDSKA BANKA".